

KRAUGAS

2ND CLASS
OCTOBER 28 1993

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXIV Kaina 35 c.

KETVIRTADIENIS - THURSDAY, SPALIS - OCTOBER 28, 1993

Nr. 208

Žinios iš Lietuvos - Elta

Mažeikiai įdomūs Vakarams tik dėl Rusijos naftos

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) - „Tik derinant Vakarų investicijų ir Rusijos naftos įmonių interesus įmanoma įgyvendinti Mažeikių „Naftos“ įmonės rekonstravimo ir terminalo statybos projektus“, sakoma pareiškime, kurį pasirašė „Naftos“ valstybinės įmonės generalinis direktorius Bronislovas Vainora ir dar dešimt valdybos narių.

„Niekada nesutiksime, rašoma dokumente, kad laisvų pajėgumų išnuomavimas, o tiksliau, naftos perdavimo paslaugos pardavimas Rusijai, yra nepriklusomybę silpninantis veiksmas, atbaidantis Vakarų partnerius. Atvirkščiai, naftos perdavimo paslaugos teikimas Rusijai atveria didelių galimybių sujungti Vakarų ir Rytų investicijų biznio interesus „Naftos“ įmonėje“, pažymi pareiškimo autoritai.

Jų nuomone, Mažeikiai Vakarų domina pirmiausia dėl to, kad čia naftotiekiai tiekia Rusijos naftą. Be jos nebūtų ir ekonominis interesus, kadangi verslininkas Mažeikiuose būtų nuostolingas. Dėl šios priežasties ir yra pasirašytas ilgalaikio bendradarbiavimo tekinimo protokolas su Rusijos įmone „Lucoil“, rašoma pareiškime.

Taline vyks Baltijos Asamblėjos sesija

Spalio 29-31 dienomis Taline įvyks Baltijos Asamblėjos sesija. Joje dalyvaus Lietuvos, Latvijos ir Estijos parlamentų delegacijos, kiekvienoje bus po 20 narių. Lietuvos Seimo delegacijai vadovaus Seimo pirmininko pavaduotojas Egidijus Bickauskas.

Sesijoje numatoma svarstyti naują Baltijos Asamblėjos nuostatų projektą, trijų Baltijos šalių bendradarbiavimo perspektyvas.

Dalyvauti Baltijos Asamblėjos sesijoje pakviesti svečiai iš Šiaurės Tarybos, Beneluxo tarpparlamentinės konsultacinės tarybos ir Rusijos.

Norima konfiskuoti neteisėtai įsigytą turtą

Vienas didžiausių pavojų krašto saugumui, vidaus reikalų ministro Romasio Vaitekūno nuomone, yra vis didėjantis organizuotas nusikalstamumas ir ypač kriminalinių nusikaltimų padaugėjimas. Tai jis pareiškė Seimo posėdyje kalbėdamas apie kovą su nusikalstamumu. Apie tai Seimas taip pat iškalbės Generalinio prokuroro Artūro Paulausko pranešimą.

Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, per devynis šiuo metų mėnesius, palyginti su tokiu pat praėjusių metų laikotarpiu, nusikaltimų skaičius išaugo 16%. Iš viso jų įregistruota 45,275. Padaugėjo sunkių nusikaltimų - nužudymų (277 žmogžudystės), išprievartavimų (134 atvejai), 100,000 gyvenamųjų tenka net 120 nusikaltimų.

Ministras pažymėjo, jog būtinai kuo greičiau priimti įstatymus, kurie padėtų pakirsti ekonominės organizuoto nusikalstamumo šaknis. Šiuo metu sparčiai legalizuojamas nusikalstamų būdų įgytas kapitalas. Ministras prašė, kad būtų priimtas įstatymas, leidžiantis jį konfiskuoti. Bet prieš tai reikalinga konstitucinė pataisa.

Ministras pranešė, jog baigiamas rengti įstatymo dėl ginklų kontrolės projektas. Neteisėtai laikomi ginklai bus atimami. Kita vertus, būtinam apsigynimui juos numatoma leisti laikyti. Šiam projektui pritarė ir Generalinis prokuroras. Abudu pareigūnai pasisakė prieš mirties bausmės panaikinimą.

Kandidatai į Lietuvos Banko vadovo postą

Seimo ir vyriausybės užkulisuose minimi trys kandidatai į Lietuvos Banko valdybos pirmininko postą. Manoma, kad realiausia yra Žemės ūkio Banko valdybos pirmininko Prano Vilūno kandidatūra. Minimos taip pat Lietuvos Taupomojo Banko valdybos pirmininko Vynganto Bubnio ir Valstybinio Komercinio Banko valdybos pirmininko pavaduotojo Kazio Ratkevičiaus pavardės.

Nuo šių metų pradžios Lietuvos Bankui vadovavusiam Romualdui Visokavičiui praėjusią savaitę Seimas pareiškė nepasitikėjimą.

Socialdemokratai opozicijos teisėsaugos veiksmus apšaukia „teisiniu nihilizmu“

Teisinis nihilizmas, plačiai išsiskleidęs visuomenėje, vis labiau įsigali ir tarp Seimo narių, apgailestavo spaudos konferencijoje Seimo pirmininko pavaduotojas Aloyzas Sakalas. Kaip labiausiai paplitusį pavyzdį jis nurodė dažnus Seimo narių pareiškimus, jog dalis įstatymų prieštarauja Konstitucijai, o jų atitikimą ar neatitikimą pagrindiniam šalies įstatymui gali nustatyti tikta Konstitucinis teismas.

Tokio nihilizmo šaknys, Aloyzo Sakalo nuomone, yra sovietinėje teisinėje sistemoje. Tačiau, sakė jis, jam tarpti padėjo ir nepriklausomos Lietuvos aukščiausiosios valdžios struktūros bei pareigūnai. Jis priminė, kad prieš porą metų Vytauto Landsbergio tiktai „bombelių mėtymais“ pavadinti sprogimai tuometinės opozicijos narių butuose bei jų susitikimų su visuomene vietose, tuometinei valdžiai nuolatidžiaujant, „dabar peraugo į terorą“. Teisinio nihilizmo viršūnė A. Sakalas pavadino pernyktę parlamentinę rezistenciją, kuri sukėlė valdžios paralyžių, buvo prieš laikinų rinkimų priežastis ir galiausiai atvedė į valdžią Lietuvos Demokratinę Darbo Partiją.

Metalo kontrabanda iš Rusijos į Lietuvą

Rusijos Vidaus reikalų ministerijos Kovos su ekonominiais nusikaltimais ir Maskvos



Po pasisekusios Centrinės Europos bibliotekų ir informatikos konferencijos Vilniuje (rugsėjo 27-29 d.). Iš kairės: Lietuvos Komunikacijos viceministras R. Krukauskas, konferencijos sekr. V. Macevičienė, konferencijos iniciatoriai dr. Lee Burchinal, Dale Lukienė iš JAV ir Vilniaus Technikos universiteto rektorius prof. E. Zavadskas.

Nuotr. R. Kubiliūtės

Latvijoje įvesta nacionalinė valiuta

Ryga, spalio 19 d. - Latvijoje pirmadienį išimta iš apyvartos laikinoji Latvijos valiuta - Latvijos rubliai, buvę apyvartoje nuo 1992 m. vasaros. Kaip rašo „Lietuvos ryto“ korespondentas Linas Česnulevičius, rusiški rubliai buvo keičiami į latviškus 1:1 santykiu visuose bankuose, įmonėse ir organizacijose be jokių apribojimų. Apie tai, kad Rusijos rubliai nebegalios, gyventojams buvo pranešta dar prieš tris savaites.

Latvijos rubliai buvo gerai apsaugoti nuo padirbinėtojų - išspausdinti ant Suomijoje pagaminto specialaus popieriaus, serijos numeriai užrašyti specialiais dažais. Buvo panaudota ir daugelio pasaulio šalių vertybinių popierių gamybos praktika - laikinuosiuose Latvijos piniginiuose ženkluose panaudoti įvairiaspalviai „plaukeliai“, kuriuos galima iširti ultravioletiniais spinduliais.

Latviški rubliai niekada nebuvo taip masiškai padirbinėjami, kaip lietuviškieji talonai.

Latai įvesti palaipsniui

1993 m. kovo 5 d. apyvartoje greta Latvijos rublių pasirodė ir pirmieji tikri pinigai - 5 latų nominalo banknotas, kuris buvo prilygintas 1,000 latviškų rublių (keitimo santykis 1:200). Kiek vėliau ir apyvartą buvo išleista ir vieno lato vertės monetos.

Nuo 1993 m. balandžio 15-osios Latvijoje pradėjo cirkuluoti dviejų ir pusės lato vertės monetos.

Muitinės darbuotojai sulaikė 300 tonų magnio krovinių, kurių mėginta neteisėtai išvežti į Lietuvą. Teigiama, kad magnio lydiniai, įsigiję metalo lydinį, pavogti iš Rusijos Federacijos valstybės rezervų sandėlių.

Iki bus išaiškintos įvykio aplinkybės, sulaikytas vienos Rusijos įmonės viceprezidentas ir verslininkas iš Lietuvos. Rusijos pareigūnų teigimu, šie asmenys, pasinaudoję tarnybine padėtimi, įsigiję metalo lydinį, kurių vertė beveik 150 milijonų rublių. Dešimt vilkikų su priekabomis, kuriais gabentas krovinius, priklausė vienai Lietuvos firmai.

Pasak Latvijos Banko spaudos sekretoriaus E. Vejins, toks palaipsnis nacionalinės valiutos įvedimo kelias pasirinktas, stengiantis sustiprinti pasitikėjimą nacionaline valiuta. Tuo metu, kai šalies valiutos rinkoje klostėsi palanki situacija Latvijos rubliai, skubėti su latais būtinybės nebuvo.

Latai pagaminti Vokietijoje

Visi latvių lato ženklai - ir metaliniai, ir popieriniai - pagaminti Vokietijoje, Miunchene, 1852 metais įsteigtos firmos „Giesede und Devrient“ pinigų kalykloje.

Iš viso buvo pagaminta 8 skirtingų nominalų metalinės monetos ir 5, 10, 20, 100 bei 500 latų vertės banko bilietai. Anot E. Vejins, pastarosios vertės

banknotai dienos šviesą išvys paskiausiai, nes dabartinė jų vertė lygi 100,000 latviškų rublių, arba daugiau, negu 700 JAV dolerių.

Visų nominalų piniginių ženklų gamyba Latvijos mokesčių mokesčių kasta 22 milijonus Vokietijos markių. Lietuviai, gamindami nacionalinius pinigus, išleido apie 6 milijonus JAV dolerių. Tačiau šykštus moka du kartus, ir tikriausiai dar šį mėnesį Lietuvoje pasirodys naujai pagaminti smulkios nominalo banknotai; kalbama apie galimybes apskritai pakeisti beveik visus šiuo metu Lietuvoje cirkuliuojančius banknotus.

O latviai turi šiuolaikinius, truputį į vokiečių markes panašius pinigus, kurie, be visų naujausių pinigų gamybos mokslo paslapčių, turi net specialius ženklus, pagal kuriuos banknoto nominalą gali atpažinti aklijeji.

Vyriausybė nori Lietuvos Banko pelno

Vilnius, spalio 19 d. - Šiuo metu Lietuvos Bankas komerciniams bankams yra suteikęs 238 milijonus litų paskolų. Tai suma, viršijanti Lietuvos Banko pagrindinį kapitalą 47 kartus. Centrinis šalies bankas turi galėti išmokėti indėlius, ju pareikalavus, o Lietuvos Banko pagrindinio kapitalo ir aktyvų santykis yra tik 0.17. (Brazilijoje šis santykis yra 34.12, Prancūzijoje - 29.36, Indijoje - 6.71, Japonijoje - 4.30, Malaizijoje - 11.22. Didžiojoje Britanijoje - 17.65).

Kaip rašo Sigita Urbonavičiūtė „Lietuvos ryte“, Lietuvos Banko pagrindinis kapitalas dabar yra 5 milijonai litų (palyginimui - Vokietijos centrinio banko pagrindinis kapitalas 290 milijonai markių, Estijos - 100 milijonai kronų, Latvijos - 2.5 milijonai latų).

Tarptautinio Valiutos Fondo atstovo Lietuvai P. Hedfors nuomone, vyriausybė turi teisėtą pretenziją tam tikrai daliai pelno, kurį uždirba Lietuvos Bankas. Tačiau nėra aiškių taisyklių, kaip pelnas turi būti dalijamas tarp vyriausybės ir centrinio banko. Tarptautinio Valiutos Fondo atstovas pritarė, kad iki šiol sukauptas 111 milijonų litų pelnas būtų po

lygiai padalytas tarp vyriausybės ir Lietuvos Banko. Bankui tenkanti pelno dalis turėtų būti sumažinta tik tuomet, kai banko kapitalas ir rezervai pasieks tarptautinį lygį. Laikinais einantis Lietuvos Banko valdybos pirmininko pareigas Juozas Sinkevičius kreipėsi į Seimą, kad pagrindinis kapitalas būtų padidintas iki 10 milijonų litų, o vyriausybė teikia - pakeisti Lietuvos Banko įstatymą taip, kad visas pelnas eitų į valstybės biudžetą.

Trys įmonės bendradarbiaus su Pietų Korėja

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) - Pietų Korėja pasiūlė Lietuvai 10 milijonų dol. lengvatinių ilgalaikių kreditų sportinių batų, videomagnetofonų ir telefono stotelių gamybai, taip pat odų perdirbimui organizuoti. Už šią sumą Lietuva gali įsigyti Pietų Korėjos įrenginių bei kitos gamybai būtinos technikos.

Lietuvoje viešėjusi Pietų Korėjos verslininkų delegacija, vadovaujama „Hong-Jong Corporation“ direktoriaus Tae-Chin Song, jau susitarė dėl dviejų pro-

IŠEIVIJOS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSAS (312) 585-8284

Rytų Europa bijo, kad NATO pataikauja Rusijai

NATO narių - valstybių gynybos ministrai spalio 21 d. susitikę Travemuende, Vokietijoje, pritarė JAV pasiūlymui buvusios Varšuvos pakto sąjungininkėms, norintioms jungtis į NATO, duoti „taikos partnerystes“. Tuo jie atmetė greitą NATO narystės praplėtimą, atidedami svarstybas tuo klausimu į tolimą ateitį. Kaip rašoma „Laisvos Europos/Laisvės Radijo“ (RFE/RL) pranešime spalio 22 d., NATO pareigūnai sakė, kad į „taikos partnerystes“ galės įstoti visos to regiono valstybės, jų tarpe ir Rusija bei Ukraina. Partnerystės remtųsi dvišaliais susitarimais, igalinantais partnerius dalyvauti jungtinėse operacijose su NATO, kaip pvz. taikos palaikymo, krizių tvarkymo ir gelbėjimo reikalu. Bet NATO pareigūnai pabrėžė, kad partnerystės nebūtų užtikrinamas narių valstybių saugumas.

Anot RFE/RL pranešimo, atrodo, kad tokio JAV pasiūlymo tikslas buvo patenkinti Rusiją, nepaliekant tuščiomis ir NATO istoti norinčias Rytų Europos šalis. Bet nėra abejonės, kad toks pasiūlymas nuvils Lenkiją, Vengriją, Čekiją ir Slovakiją, kurios laukė daugiasužadančio pasiūlymo. Paklaustas, ar šiuo atveju NATO kapituliavo Rusijos reikalavimui, NATO generalinis sekretorius Manfred Woerner reporteriams pasakė: „NATO nedarys nieko, kas priešintųsi Rusijai ar kas grąsintų jos saugumui. Mes nenorime suskaldyti Europos“.

„Šaltąjį karą“ seka „šaltoji taika“

Lenkijos pareigūnai NATO sprendimą tuo tarpu nedidinti savo narių skaičiaus pasitiko skeptiškai. Užsienio ministras Krzysztof Skubiszewski spalio 21 d. pareiškė, kad buvo neįsivaizduotina, kad „šaltąjį karą“ galėtų sekti „šaltoji taika“. Anot jo, NATO „stabili saugumo zona“ turėtų pajudėti, kad įtrauktų tas Europos dalis, kurių ji dar neapima, ir kad Centrinė Europa yra pirmoji kandidatė tokiam įtraukimui.

Atsakydamas į klausimą, ar Rusija turėtų būti įtraukta į saugumo zoną, min. Skubi-

szewski pasakė, kad kaip didgalybė, Rusija turėtų geras santykius su NATO, o Lenkijos dalyvavimas NATO sąjungoje užtikrintų ir Rusijos saugumą.

Lenkijos gynybos ministras Janusz Onyszkiewicz spalio 20 d. buvo pasakęs, kad nėra abejonės, kad Lenkija įstos į NATO, bet kad tai nebūtina įvykis šiandien ar rytoj. Jis taip pat mažino svarbą baimingų pranešimų, kad Rusijos nauja gynybos doktrina gresia Lenkijai.

Partnerystė neturi pakeisti narystės

Čekijos prezidentas Vaclav Havel, spalio 21 d. Varšuvoje po susitikimo su prezidentu Lech Waleša, pareiškė, kad siūloma partnerystė Rytų Europos šalims negali būti pakaitalu ateityje duosimam narių valstybių saugumo užtikrinimui ir kad Čekija ir toliau sieks tikros narystės NATO sąjungoje. Prez. Havel pabrėžė, kad partnerystės sutartis su NATO privalo neuždaryti galimybių pilnai narystei ateityje. Jis taip pat išreiškė susirūpinimą, kad Vakarai per daug pasiduoda Rusijos reikalavimams, tuo sukurdami sąlygas „Jaltos šmeiklai“ vėl atsikurti.

Spalio 21 d. Prahoje spaudos konferencijoje Čekijos gynybos ministras Antonin Baudys pasidžiaugė dalinės narystės galimybe: „Aišku, kad NATO nori kooperuoti“, jis pasakė. Kaip pranešėme vakar dienos Eltos žiniuose, Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas spalio 25 d. palankiai įvertino JAV pasiūlymą duoti dalinės narystės, kad ir buvusios Varšuvos pakto narės galėtų ateityje tapti NATO narėmis. Anot Brazausko, JAV pasiūlymas visiškai atitinka Lietuvos pozicijas. Jis sakė, kad Lietuva dės visas pastangas, kad būtų patenkinti NATO valstybių reikalavimai, nes šie pasiūlymai - „tai durų atidarymas į NATO, tai visa apimančio saugumo proceso pradžia“.

Vokietijoje atidaryta pirmoji Lietuvos prekybos atstovybė

Vilnius, spalio 27 d. (Elta) - Vokietijos Baden-Wuerttemberg valstijos sostinėje Stuttgarte atidaryta Lietuvos prekybos atstovybė. Lietuvos interesus atstovauja „Hack Consulting International“ firma. Tai pirmoji Lietuvos prekybos atstovybė Vakarų Europoje. „Hack Consulting International“ filialo Leipzige vadovas Peter Kirmss, dabar viešintis Lietuvoje, pasakė, kad bendradarbiavimu su Lietuva ypač suinteresuotos vidutinės Vokietijos firmos, ieškančios kelių išeiti į buvusios Sovietų Sąjungos rinką, rasti joje partnerių.

KALENDORIUS

Spalio 28 d.: Šv. Simonas ir Judas (Tadas), apaštalai; Gaudrimas, Vikis.

Spalio 29 d.: Narcizas, Ermelinda, Gelgaudas, Žemaitė.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

PAGALBOS LIETUVAI KOMITETAS KVIEČIA

Pagalbos Lietuvai komitetas, globojamas Lietuvos Vyčių, ruošiasi siųsti Lietuvon 13-jį talpintuvą su medicinos priemonėmis. Su šiuo talpintuvu baigiasi komiteto ištekliai. Kad pagalba Lietuvai nenutrūktų, siekdamas papildyti išteklius, komitetas kviečia dalyvavimą pietuose paremti šių vyčių užsiėmimą. Pietų metu bus rodoma vaizduojant „Popiežiui lankantis Lietuvoje“. Išgarsite šv. Tėvą kalbant lietuviškai. Dalyvavimo kaina 12 dol. asmeniui. Visas pelnas skiriamas talpintuvų persiuntimo išlaidoms padengti.

Frank Bunikas

LIETUVOS VYČIAI KVIEČIA

Sekmadienį, lapkričio 14 dieną, tuoj po šv. Mišių, šv. Antano parapijos patalpose Lietuvos vyčiai rodyt vaizduojant iš popiežiaus kelionės po Lietuvą. Tuo pačiu metu yra ruošiami ir pietūs; dalyvavimo kaina 12 dol. asmeniui. Pelnas skiriamas 13-tojo vaistų ir medicinos reikmenų talpintuvų siuntimo išlaidoms padengti. Bilietus į pietus prašoma įsigyti iki lapkričio 7 dienos pas Reginą Juškaitę.

A.A. BRONIUS JANKAUSKAS

Spalio 19 dieną po sunkios ir ilgos ligos Algonac, Michigan, mirė a.a. Bronius Jankauskas, 76 m. amžiaus. Paliko žmoną Oną, dukrą Danutę, tris vaikaičius ir du provaikaičius. Po gedulingų šv. Mišių St. Catherine bažnyčioje palaidotas Algonac, Michigan.

PALAIDOTA A.A. STASĖ VYČIENĖ

Spalio 26 dieną, po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Holy Sepulchre kapinėse, prie savo vyro a.a. Liudo palaidota a.a. Stasė Vyčienė, 84 m. amžiaus, spalio 23 d. mirusi Lemont, Illinois. Velionė gimė Žemaitijoje, Daukšų kaime, Mosėdžio valsčiuje. Baigė Skuodo progimnaziją. Vėliau, abiem tėveliams mirus, išsteigė už a.a. Liudo Vyčio ir šeimininkavo savo ūkyje, Daukšiuose. Gyvendama Detroit, daug laiko ir

energijos skyrė šeiminkaudama ir talkindama įvairioms organizacijoms, lietuvių parapijoms ir organizacijų renginiuose. Sveikatai pablogėjus, persikėlė į Lemontą pas dukrą ir žentą Ireną ir Petrą Kazlauskus. Paliko dukras: Daną Naujokaitienę ir žentą Joną, Ireną Kazlauskienę ir žentą Petrą, Nijolę Petazą ir žentą Ron, sūnų Rimantą ir marčią Loreta Vyčius, sūnų Arvydą ir marčią Elzę Vyčius. Vaikaičius: Joną Naujokaitį su šeima, Vidą Kazlauskaitę-Stark su šeima, Algį Kazlauską, Ingridą Vyčiūtę, Robertą Vyčių, Daniellą Petazą ir Mathew Petazą. Provaikaičiai: Justinas, Elena, Robertas, Andrea ir Alex bei daug kitų giminis. Atsisveikinimą ir laidojimą tvarkė laidotuvių direktorė Yolanda M. Zaprackienė.

MIRĖ A.A. ANTANAS GRIGARAS

Spalio 27 dieną, po gedulingų šv. Mišių Dievo Apvaizdos bažnyčioje, Holy Sepulchre kapinėse buvo palaidotas a.a. Antanas Grigaras, buvęs aktyvus Detroito sporto klubo „Kovas“ narys ir ilgametis „Žiburio“ lituanistinės mokyklos tėvų komiteto narys. Paliko žmoną Milly, sūnų Ronald, dukras Rūtą, Lailą ir Dainą, vaikaičius Kayla ir Jaclyn. Mirė spalio 24 dieną. Gyveno Warren, Michigan.

DETROITO Miesto TARYBOS RINKIMAI

Lapkričio 2 dieną Detroito miesto taryba bei naujas burmistras „Detroit News“ dienraštis spalio 24 dienos laidoje pranešė, kad pagal jų tyrimus, buvęs Michigan Aukščiausio teismo teisėjas Dennis Archer turėtų laimėti prieš apskrities prokurorą pavaduotoją Sharon McPhail. (52% už Archer, 42% už McPhail, 6% neapsprendę. Klaidos 5% galimybė iš 300 balsuotojų apklausos). Dauguma tautinių grupių ir baltųjų organizacijų remia baltųjų teisėją Dennis Archer. Dabartinis burmistras Coleman Young ir jo administracija remia Sharon McPhail.

• Ar Jūsų tėvai nuobodžiauja, sulaukę pensininko amžiaus? Užsakykite jiems „Drauga“, tai bematant jų akiratis praplėtės.

BUFFALO, NY

LIETUVIŲ KLUBAS ATGAIVINA VEIKLĄ

Rugšėjo 26 dieną Buffalo Lietuvių klubo pirmininkė dr. Marija Gražina Slavėnas sukvietė reorganizacinį susirinkimą International Instituto patalpose. Per pastaruosius dvejus metus klubas, deja, nepasizymėjo ypatingai aktyvia veikla.

Sekmadienį susitikime dalyvavo: Marija Stankus (pirmininkė), dr. Antanas Muštelis, Marija Michalski, Aurelija Dolata, Rita Stankus, Aldona Masiulionis, Valerija Gamziukas, svečiai iš Vilniaus dr. Gintaras Zaleskis. Vienbalsiai išrinkti nauji klubo vadovai: pirmininkė — Liuda Balčius, vicepirm. — Marija Michalski, Aurelija Dolata, išdininkė — Rita Stankus. Klubas pasiryžęs žymiai aktyviau dirbti ir jau rezervavo vietas šventėms: Kučioms — gruodžio 12 d., Nepriklausomybės dieną minės 1994 m. d. Šie ir ateinančieji 1994 metai bus lyg bandymų laikotarpis ir reorganizacija. Dėsime visas pastangas, kad sutelktume ir paskatintume visus lietuvių bendruomenės narius dalyvauti klubo veikloje. Informaciją apie Buffalo Lietuvių klubą ir jo veiklą galima teirautis pas Liudą Balčius, 818 Robin Road, Amherst, New York, 14228-1044.

Liuda Balčius

NEW YORK, NY

„DŽIUGU, KAD LIETUVA TURĖJO GALDIKĄ“

Spalio 17 dienos ankstyvą popietę į Kultūros židinio mažąją salę, Brooklyne, NY, susirinko gražus būrelis, daugumoje tu, kurie domisi dailės menu ir gerbia to meno kūrėją — dailininką. Šį kartą jie į čia atvyko prisiminti ir paminėti dailininko Adomo Galdiko šimtąjį gimtadienį.

Minėjimą pradėję rašytojas, „Darbininko“ redaktorius, Paulius Jurkus, glaustai papasakojo apie A. Galdiko kilmės šaknis ir jo asmenybę.

Dail. prof. Vytautas K. Jonynas, ilgiau sustojęs, kalbėjo apie Galdiko kūrybą ir jo įnašą lietuvių daili. Prisiminė ir pokario laikus, kuomet jis Freiburge, prancūzų zonoje, buvo įkūręs Dailės mokyklą, kurioje tapybą dėstyti buvo pakviestas ir Galdikas. Nepaisant, jog jų charakteriai buvo skirtingi, kalbėjo V. K. Jonynas, draugystė tarp jų buvusi gili. Kalbą baigdamas, kalbėtojas pasakė: „Galdikas savištas, originalus, audringas, o jo įnašas mūsų tautai — neįkainojamas.“

nuojamas! Džiugu, kad Lietuva turėjo Galdiką!”

Po to dail. V. K. Jonynas atsakė ir į keletą paklausimų.

Salėje buvo iškabinta 18 Galdiko tapytų paveikslų. Dalis jų buvo suskolinata iš privačių namų, o kiti — paimti iš gretimai esančios Adomo Galdiko vardo galerijos.

Foto menininkas Vytautas Maželis yra padaręs daugybę Galdiko nuotraukų. Dalį jų (42) čia ir parodė. Jose Galdikas pavaizduotas portretuose, savo darbo aplinkoje ir kai kurių žmonių draugystėje. Vienoje nuotraukoje matosi neužbaigtas tapyti paveikslas. Tą paveikslą betapant jam iš rankų iškritęs teptukas, kurio jis jau ir nebe-pakėlė.

Po oficialiosios minėjimo dalies susirinkusieji neskubėjo skirstytis. Apžiūrėjo paveikslus ir nuotraukas, vaišinosi kava, šnekėdavosi.

Kukliai, bet su tinkama pagarba dail. Adomo Galdiko gimtadienio minėjimą surengė LB NY apygardos valdyba.

P. Palys

ST. PETERSBURG, FL

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Bendruomenės rengiamas Tautos šventės minėjimas.



Denver, CO, lietuvių atžalynas. Iš kairės: Dainius Kazlauskas, Aista Kazlauskaitė, Daiva Jarašiūtė, Lina Jarašiūtė ir Urtė Zableckaitė. Matome, kad dar auga nauji „Draugo“ skaitytojai.

Vyčių veikla

LIETUVOS VYČIŲ 112-OJI KUOPA VEIKIA

112-oji Vyčių kuopa, veikianti Marquette Parke, Čikagoje, pasižymi savo narių gausumu. Pagal buv. izdo sekretorės pateiktus duomenis, nario mokesį užsimokėjusių 1993 m. narių kuopoje esama 332. Naujai išrinktoji kuopos pirmininkė Vida Sakevičiūtė pakeitė buvusį pirm. Don Petkus ir jau eina pareigas. Kuopos susirinkimai kiekvieno mėnesio trečiąjį antradienį 7:30 vyksta šv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje.

Spalio mėn. susirinkimas įvyko antradienį, spalio 19 d. Del kitų išpareigojimų pirmininkė negalėjusi laiku atvykti, susirinkimą pradėjo antrąjį vicepirmininkė Eleonora Kasputis, pakviesdama dvasios vadą kan. Vaclova Zakaruską sukalbėti maldą. Sekretorė Terry Vaitkus perskaitė buvusio susirinkimo protokolą, kuris buvo visų priimtas. Išdininkas Al. Dagis pranešė apie izdo stovį. Kan. V. Zakaruskas tarė žodį. Pasveikines visus, priminė svarbų įvykį Lietuvoje praėjusį rugšėjo mėnesį. Tai popiežiaus apsilankymas. Šv. Tėvas ten buvo net 4 dienas. Jį sutiko minios žmonių, sakoma, Kaune buvus net 300,000 žmonių. Popiežiaus kalbėjo lietuviškai, kas padarė didelį įspūdį visai lietuvių tautai, sustiprino ją dvasiškai. Toliau Rita Zakarka pranešė, kiek pinigų buvo surinkta Lie-

tuvo rugšėjo 8 dieną vyko Lietuvos klubo patalpose. Apylinkės pirm. V. Budronis pradėjo minėjimą, pakviesdamas visus stoti ir pagerbti vėliavas, kurias inėšė šaulių ir Lietuvos vyčių kuopos. A. Koverai vadovaujant, sugiedami JAV ir Lietuvos himnai. Minėjimo paskaitininkas buvo dr. Pr. Zundė iš netolimos Atlantos apylinkės.

Po paskaitos, išnešus vėliavas, minėję dalyje pasirodė veteranų šokėjų grupė „Audra“, vadovaujama K. Gaizauskienės, du gana ilgus eilėraščius padėklavau jaunoji Rūta Dimaitė. Paibaigai pranešė A. Baukienė paskaitė savo kūrybos apysakėlę. Minėjimas baigtas pasivaissėlimu prie kavutės ir pyragaičių.

PIRMOJI GEGUŽINĖ

Romo Kalantos šaulių kuopa surengė pirmąjį rudens sezono gegužinę Veteranų parke. Nors temperatūra siekė veik 90 laipsnių, tačiau susirinko nemažas būrys svečių. Pasisvečiavę, viždurdieniu artėjant, visi kibo prie garuojančių, skaniai kvėpiančių „cepinų“. Po valgių ir dovanų traukimo dainuoti niekas nebandė, bet skubėjo į namus atsivėsinti vėsinamuose kambariuose. Spalio mėnesį planuojamos Jūros šaulių ir Lietuvos Dukterų gegužinės. Tikimasi, kad tuo metu orai bus kiek vėsesni.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$80.00. Foreign countries \$90.00. Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai — gautas prenumerasas nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$80	\$45	\$25
Kanadoje ir kitur (U.S.A. dol.)	\$90	\$50	\$30
U.S.A. savaitinis (šešt. laida)	\$45	\$30	\$25
Kanadoje ir kitur (šešt. laida)	\$50	\$30	\$25
U.S.A. dol. savaitinis			

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisyti savo nuožiūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamas gavus prašymą.

SVEČIAS IŠ MARIJAMPOLĖS

Rugšėjo pabaigoje St. Peterburge lankėsi kun. Arvydas Liepa, MIC, iš Marijampolės. Sekmadienį šv. Mišių metu asistavo vietos kunigams ir pasakė labai įtaigų ir reikšmingą pamokslą. Vėliau, Klube po pietų, trumpai apibūdino marijonų vargus atkuriant vienuolyną ir gimnaziją. Atvirai papasakojo turimas problemas ir padėkojo visiems už aukas ir paramą marijonams. Klube buvo suaukšta ir kun. Liepai įteikta daugiau negu tūkstantis dolerių.

PAGERBTAS KLUBO PIRMININKAS

Lietuvių Klubo ir Romo Kalantos šaulių kuopos pirmininkas Antanas Gudonis neseniai lankėsi Lietuvoje, susitikęs su Lietuvos šaulių vadovybe ir įteikė jiems St. Peterburge surinktą trijų tūkstančių piniginių dovaną. Ta proga Lietuvos šaulių s-gos centro valdyba už nuopelnus Lietuvai ir šaulių s-gai jam suteikė LSS Garbės Šaulio vardą ir žymenį.

Mečys

DR. BIRUTĖ Z. BALČIŪNAS

CHIRURGE PODIATRĖ

Carrozza Foot Clinic

3918 W. 63 St.

Chicago, IL

Tel. 312-284-2535

Pirm., antr., ketv.

1 v. p.p. — 7 v.v.

Šešt. 9 v.r. — 12

Valandos susitarus

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v. p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.

trečd. užsityta, ketv. 1-3 v.p.p.

penkt. ir šešt. 9 v.r. — 12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-6909 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR

ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

312-737-5149

Val. pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL

Tel. (708) 598-8101

Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1443 So. 50th Ave., Cicero

Kasdien 1 iki 8 v.v.

išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

GYDYMAS BEI CHIRURGIJA

5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL

Tel. 312-585-1955

172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126

708-941-2606

Valandos pagal susitarimą

Vakara. ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS

2454 W. 71st Street

(312) 434-2123

Pirm. 2-7. Antr. ir

ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. (312) 585-0348;

Rez. (312) 779-5533

DR. FRANCIS MAŽEIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4255 W. 63rd St.

Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4

6-9, antr. 12-6, penkt. 10-12. 1-6

Kab. tel. (312) 471-3300

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS

7722 S. Kedzie Ave.,

Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building

6132 S. Kedzie

Chicago, IL 60629

Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos

Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 594-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS

CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (312) 925-2670

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Tel. (708) 742-0255

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

Optometristas (Kalba lietuviškai)

Tikrina akis, pritaiko akinius

2618 W. 71st St.

Tel. (312) 737-5149

Val. pagal susitarimą

Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.

Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.

Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val.: antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Priklauso Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D. S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLOBA, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville, IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

Kab. tel

RAIDĖS NUŽUDYMU

Vienam poeto Kazio Bradūno eilėraščio yra toks posmas: „Barbarai bijo raidės/ Teisyno degintam moly/ Maldos pergante/ Eilėraščio knygoje/ Ir šventraščio ištraukos nuorašo/ Skiautėlėje“. Ir, „drebėdami prieš raidę“, barbarai stengiasi ją sunaikinti visais įmanomais ir net neįtikėtinais būdais, tačiau dar niekad niekam nepavyko tos pavojingos, galingos raidės numarinti.

Vienoje amerikiečio autoriaus šurpijos fantazijos knygoje diktatoriška vyriausybė, suprasdama rašytojų raidės galią, įsakė be atodairos deginti visas knygas. Tuomet kitiems gyventojai didžiulius literatūros lobius pasistengė sukrauti savo atmintyje ir jais slapta dalindavosi, nepaisydami skaudžių bausmių, jeigu būdavo sugauti.

Rašyto žodžio galią visais laikais suprato ir lietuviai. Keturiasdešimt metų knygos ir laikraščiai slapta plūdo iš Prūsų, švietę lyg tautos samoningumo ir laisvės ilgesio žiburiai, sklaidė tamsą krašte. Kiekvienas lietuvis, tos šviesos spindulio paliestas, aiškiai suprato savo teisę laisvai gyventi laisvame krašte. Niekam neliko abejonės, kad plunksna galingesnė už kardą, nes mažos tautos rašytas žodis nugalėjo carų imperiją; kaimo knygnešys savo pasiryžimu ir narsa laimėjo tėvynei teisę spausdinti, platinti, skaityti knygas ir laikraščius gimtąja kalba.

Kad „barbarai bijo raidės“, mūsų tautos istorija daug kartų akivaizdžiai parodė. Štai ir pastaraisiais okupacijos dešimtmečiais turbūt daugiau lietuvių buvo apkaltinti „priešvalstybinės“ literatūros (Lietuvos istorijos, Katalikų Bažnyčios Kronikų, pogrindžio spaudos) dauginimu, platinimu, skaitymu, negu bet kuria kita, okupantui nepriimtina veikla. Ypač buvo saugoma, kad „pavojingi raštai“ iš Vakarų nepraskverbtų pro geležinę uždangą ir neparodytų komunistinio rojus propagandos menkumą.

Spausdinto žodžio cenzūra, varžymas ar persekiojimas yra aiškiausias ženklas, kad krašto valdymo sistemoje kažkas ne taip, kaip turėtų būti. Tikroji demokratija nebijo kritikos žodžių ar raštų, o kartais iš kritiškų pastabų net pasimoko vengti klaidų. Nereikia čia per daug išminties suprasti, kad „uždraustas vaisius visuomet

saldesnis“ – juo stipriau spaudintas žodis varžomas, tuo gyvesnis ir veiksmingesnis jis yra.

„Barbarai“ pastangos tą pavojingą raidę nužudyti dar niekuomet nebuvo veiksmingos. Tačiau pastaraisiais dešimtmečiais pradeda atsirasti ženklūs nusiukštai, kad rašytam žodžiui gresia pavojus savaime išnykti. Vis mažiau žmonių (ypač jaunesnių) domisi knygomis, rimtais žurnalais, lanko bibliotekas. Neseniai vakarinės žiniose nusiukštai, kad Amerikoje kas savaitę uždarymas bent vienas valdiškas knygynas-skaitykla, nes vyriausybė neskiria lėšų naujoms knygoms įsigyti, darbuotojų algoms, o lankytojų, ieškančių informacijos ar pramoginio skaitymo, vis mažiau atsiranda. Televizija, kompiuteriai ir kiti elektroniniai „žaislai“ atitraukia žmones nuo knygų. Sakoma, kad Didžiosios depresijos metais Amerikoje nebuvo uždarytas nei vienas knygynas, o dabar jie nyksta rekordiniu greičiu.

Kai kuriuose miestuose susirūpinta bibliotekų likimu, kuriasi organizacijos, kurios stengiasi surasti lėšų, bet galutinis sprendimas priklausys nuo vyriausybės, o taip pat nuo eilinio piliečio, daugiau dėmesio skiriančio spausdintam žodžiui. Dar prastesnė padėtis graso lietuviškai knygai. Įvairūs knygų klubai ir leidyklos, jeigu dar nėra uždarytos, tai labai retai savo iniciatyva ir lėšomis ryžtasi išleisti vertingesnę knygą, žinodamos, kad vargiai atgaus investuotus pinigus. Vos Lietuvai atgavus nepriklausomybę, nuskambėjo šūkis: „Knygos tėvynei!“ Tautiečių atsiliepiamas buvo labai entuziastiškas: į surinkimo punktus plaukė knygos, o pakrauti talpintuvai vienas po kito keliavo į Lietuvą. Tačiau daugeliu atvejų tai nebuvo geranoriška paslauga tautiečiams Lietuvoje, bet seniai į mūsų charakterį įbrėžtas persėpėjimas, kad „duoną ir knygą išmesti nuodėmė“.

Čia ir kyla klausimas: ar tikrai knyga nustojo savo vertės? Ar mums jau sąžinės nepakute-na lietuviško laikraščio, žurnalo, knygos likimas? Susirūpinkime! Ko nepajėgė padaryti „barbarai“ sumanumas ir priemonės, pavartotos prieš tą „pavojingą raidę“, gali padaryti mūsų abejingumas – raidę pagaliau bus nužudyta.

Danutė Bindokienė

KAS PARAŠYTA ANT SIENOS?

JULIUS JODELĖ

1992 m. vasarą, lankydamas Lietuvą, pastebėjau, kaip žmonės buvo nusivylę ir pikti. Pažinau keletą geravalių puikių specialistų, kurie vežė Lietuvai savo talentus ir patirtį. Jie gan greitai susiprato, kad jų niekas nenori – grįžo lyg musė kande. Dalyvavau Birštono konferencijoje „Lietuva – išeivija: ryšiai ir neišnaudotos galimybės“. Savo trumpą žodelį galėčiau sutraukti taip: „Didžiausia bėda – kai mes nežinome, kad nežinome; negerai, kai neklusiam, nei neklusom“. Taip tinka apibūdinti „visižinančią“ tuometinę valdžią. Buvo ryšiai su išeivija – liko neišnaudotos galimybės. Liko nepastebėta, kad ant sienos parašyta: „Žmonės pikti ir nusivylę – valdžia lauk!“

Komunizmas – sovietinis socializmas, dešimtmečiais maitino liaudį šviesios, laimingos ateities pažadais. Padėję (daugelis greičiausiai į šiuokšlyną neįmetę) LKP bilietus, dabartiniai „socializmo“ kūrėjai LDDP, negailėdami pažadų, laimėjo rinkimus. Dabartinis prezidentas dar prieš metus pasakė programinę kalbą, kurioje kai kur su pagrindu kritikavo buvusią vyriausybę ir liaudį kaip pažėrę viltingų pažadų.

Pažadėjo sustiprinti kovą su nusikaltimais, bet šiandien nusikaltimai išplitę kaip niekada. Jau žudomi net žurnalistai, kurie apie organizuotą nusikaltimą drįsta rašyti. Pažadėjo panaikinti netvarką krašto apsaugos sistemoje, kurion priskyrė ir Savanorišką Krašto Apsaugos Tarnybą. Visi žinome apie skandalą tos tarnybos dalies su ginklais ir mišką pasitraukimą. Visi gerai žinome apie gėdingą sutartį su neegistuojančia korporacija dėl dviejų milijardų paskolos Lietuvai. Kažkam kvepėjo 80 milijonų dolerių „už tarpininkavimą“. Ačiū Dievui, kad Lietuvoje dar laisva spauda, todėl finansinės katastrofos išvengta.

Dabartinis prezidentas anuomet kritikavo žemės ūkio reformą. „Žemės ūkio reforma būtina koreguoti“, – pažadėjo būsimasis prezidentas. Turėdamas Seime savo partijos absoliučią daugumą, jis kažką reformavo. Bet kaip? Teikdamas pirmenybę žemės ūkio bendrovėms, jis privatizacijos procesą beveik sustabdė. Ar žaidimas ūkio bendrovių modeliu nepratęs žemės reformos agonijos? Žemės ūkio reformos pradžia turbūt turėjo klaidų ir kritikos reikėjo, bet dabar kritika tapo

priedanga naujam socializmui kurti.

Apie investicijas – kur dabar stovi Lietuva pasaulio valstybių investicijų skalėje – neišku. Amerikiečių spauda rašo, kad Lietuva yra priešpaskutinėje vietoje (žemiau negu 130-oje) iš visų valstybių. Lietuvos prezidentas tvirtina, kad 29-oje. Bet viena yra aišku: rimti Vakarų investitoriai Lietuvos vengia. Bijo ne tik mafiozų, bet ir įstatymų. Todėl ir Los Angeles verslo konferencija tenka laikyti tik tam tikru žaidimeliu. Būtų buvę daug naudingiau panagrinėti priežastis, kurios kliudo Lietuvai turėti užsieniui palankius verslo įstatymus. Konferencijos grandiozinė išorė sukaupė tik daug bereikalingų išlaidų ir mums, ir svečiams. Viena jau aišku, kad valdancioji dauguma nenori tokių įstatymų priimti. Jie vis dar žvelgia į Rytus, kur LDDP keliai gerai žinomi ir kur dar daug pažįstamų veidų užsilikę valdžių struktūrose. Jie nenori suprasti, kad rusiško kapitalo antplūdis neša Lietuvai suverenumo pavojų.

Taip galima būtų surašyti dar daug įstatymų, kurie yra žinomi, kad pagerintų verslo sąlygas su užsieniu ir pakeltų krašto ekonominę padėtį, bet LDDP to nenori. Ant sienos aiškiai parašyta: „Mes – LDDP – kuriame naują socializmą“.

Mums dabar taip šilta, gera ir smagu. O po to – nors ir tvanas!

Žinia, tvano nebus, bet kur veda jau dabar pravalgyta ir sukūrenta keturių šimtų milijonų dolerių užsienio paskola? Ar ne prie to paties sovietinio socializmo bankroto? Ir ar vėl nematome, kas ant sienos parašyta: „Prašysime, kad priimtų mus į Rusijos Federaciją?“

Rašytojas Marius Katiliškis 1958 metais savo romane „Išėjusiems negrįžti“ manė, kad grįžti jau nebus galima, nes „mūsų pėdos, mūsų praeitis, mūsų nueitas takas – švarut švarutėliai užneštas ir užpustytas“. Bet rašytojas suklydo. Istorišės audros nuplovė pusnis, ir kelias į Tėvynę vėl pasirodė. Kurie iš Vakarų negrįžtame, nebegalime savęs vadinti nei „tremtiniais“, nei „išeiviais“. Tampame „užsienio lietuviiais“, norinčiais savo Tėvynei padėti. Tai turėtų suprasti tiek pozicija, tiek opozicija. Kitaip – galimybės liks vėl neišnaudotos. Kas turėtų būti užrašyta ant sienos? „Lietuvai reikalinga politinė programa – platforma“.

Amerikiečių didžiosios partijos prieš rinkimus savo suvažiavimuose priima platformas, kurioms nustato partijos poziciją tuo metu pačiais aktualiausias klausimais. Lietuvos žmonės turi teisę žinoti suprantamą kalbą, kur stovi tuo ar kitu klausimu jų išrinktas Seimo narys, kur stovi valdžios pozicija ir kur stovi opozicija. Taip jau pradžiū parodė Lietuvui Tautininkų sąjunga, savo tarybos posėdyje siūlydama sudaryti še-

APIE GINKLO NUOSAVYBĘ

Visiems, kurie stebime kasdienines žinias, yra aišku, kad pirmiausia bus kalbama apie tai, kas ką nušovė. Tai nesibaigianti dainelė, kuri kažkaip sudrumstia gražaus vakaro ramybę. Jeigu jau nenušovė, tai bent apvogė, ar kitaip nusikalto. Po to visad girdimi ginčai: ar čia kaltas įstatymas, leidžiantis kiekvienam puspročiui pirkti ginklą; ar čia kaip tik vienintelė apsaugos nuo įvairių užpuolimų priemonė. Abi klausimo pusės turi ir teigiamą, ir neigiamą atsakymą, paliekant pačiam asmeniui apsispręsti. Čia ne daug padėtų ginklų pirkimo uždraudimas, nes yra juodoji rinka ir ginklo norintis visad ras būdą jį įsigyti. Štai prieš keletą dienų vakaro žiniose rodė moterį, kuri, prisijūrėjusi televizijos naujienų, nubėgo ir nusipirko ginklą ir jį visad, nešiojosi savo rankinuke. Atsitiko taip, kad, vakare grįžtant iš darbo, užpuolė stiprus bernas ir pareikalavo pinigų.

Šieline vyriausybė. Panašiai pasisakė ir Krikščionių Demokratų partija žemės reformos klausimu. Kalbėdami konkrečiai, konkrečiais klausimais, galėtume ir visi dalyvauti. Lietuvos žmonės galės pamatyti, kas juos veda į šviesią ateitį, kas veda atgal į Maskvą ir kas vertas tolimesnio pasitikėjimo. Užsienio lietuviai taip pat turės progos konkrečiai prisidėti, kad jie vėl neliktų tarp kitų neišnaudotų galimybių.

gu. Moteriškė juk galėjo, neva tai ieškodama piniginių, išsitraukti ginklą ir paspausti gaiduką. Bet ne, ji buvo per baili, ir kaip paskui sakė, – negi šausi į žmogų? Ji geriau atidavė jam visą rankinuką su pinigais, dokumentais ir... revolveriu.

Šiais laikais tokie dalykai kasdien atsitinka, nebūtinai tik vakaro tamsoje. Jei esi vienas namie, o suskambo durų skambutis, atrodo natūralu atidaryti duris ir paklausti, kas ko nori. Dabar yra mada namo duryse įsitaisyti skylutę, sumažinančią svečio dydį, bet aiškiai parodanti jo išvaizdą. Jei nenori, gali neatidaryti, nes jis tavęs nemato ir gal tada nueis šalin. Duris išverti nėra taip jau lengva, bet yra žinovų, kaip atidaryti mechanines garso duris. Jei po kelių skambinimų niekas neatsiliepia, tai jie moka išpjauti lango stiklą, įeiti į vidų ir pasigrobtį svarbesnes vertybes. Čia žmogus pasakytų, kad gerai tokiu atveju turėti šaunamąjį ginklą ir juo „pasveikinti“ beįsilaužiantį plėšiką. Tačiau su ginklais taip pat yra daug problemų. Pirmiausia reikia mokėti jį vartoti, o mokant – nesidrovėti. Taip pat ginklą reikia saugoti, kad nepaimitų vaikai, kad pati savininko šeima netaptų jo auka. O tai dažnai pasitaiko. Paaugliai ir net maži vaikai suranda namuose paslėptus ginklus, jais žaidžia (mažesni netiki, kad tai tikras revolveris, mano, kad žaislas), ir atsitinka baisių nelaimių.

Lengvomis ginklo įsigijimo sąlygomis pasinaudoja įvairaus tipo kriminalistai. Juk kasdien apipilešiamos krautuvės, bankai, net eiliniai žmonės. Supykęs mylimasis nušauna savo draugę. Kerštaujuantis pilietis apšaudo visai nekaltus žmones. Juk visi yra primaitinti žiauriais filmais, baisiomis žiniomis ir įvykiais, kai piktnaudžiaujamas ginklų vartojimas.

Grįžtant prie pirmąjį klausimo: ar turėtų būti leidžiama laisvai pirkti šaunamuosius ginklus, ar reikėtų jų prekybą griežčiau varžyti? Atsakymo nėra.

Rūta Kleva Vidžiūnienė



Jaunesnioji lietuvių karta „Draugo“ bankete Martinique salėje. Sėdi iš kairės: Eugenia Stanilūnė, Roma Kuprienė, Rima Sidrienė, Teresė Kazlauskienė; stovi: Eugenijus Stanilūsis, Saulius Kuprys, Linas Sidrys, Algis Kazlauskas.

Nuotr. Jono Tamulaičio

KAZYS BIZAUSKAS:
LIETUVOS ATSTOVAS JAV

PRANAS ZUNDĖ

27

Prašiau jį, kad sutiktų bent 6 savaitę begyję palaikyti dabartinę padėtį, kol negausiu iš vyriausybės instrukcijų. Jie sutiko. Tad prašau dabar skubiai pranešti man savo nusistatymą, nes kitaip gali iškilti sunkenybių.

Mano pažiūra į tą visą dalyką šitokia:

1. Joks kitas bankas, kaip ir Baltic States bankas, nesutiktų priimti kuponų išmokėjimą tomis sąlygomis, kaip nori Finansų Ministerija.

2. Jieškančios išeities reikia apsisoti arba ant Baltic States banko siūlomų sąlygų (gal galima būtų pabandyti tą 10,000 dol. kreditą kiek numušti) arba kuponų išmokėjimą visai išimti iš bykokių bankų žinios.

Padėtis tokia: mūsų išmanymu Finansų Ministerija padarė didžiausią klaidą, pavesdama kuponų reikalą bankui.

Iki tam laikui Laisvės Paskola buvo idejinis dalykas, pavesdus gi bankui pasidarė biznis. Aiškus irodymas tame: seniau tekdavo daug kuponų gauti kaip auksą, be to dalis susilaikydavo juos įkeisti, gi dabar tas biznis – nes bankas veda. Be to paaiškėjo neigiamas tendencija. Kadangi Laisvės Paskolos bonams jokių teisių Lietuvoje neduodama, tai jie pradeda nevertinti. Daug bonų pigia kaina pereina į žydų rankas. Jau dabar kreipiasi kuponų reikalais tokios organizacijos, kurios aiškiai yra supirkusios bonus iš lietuvių.

Tad mano išmanymu, reikėtų bonai ir kuponų mokėjimas išimti iš bankų. To dalyko organizacija galėtų būti sutvarkyta šitaip:

1) Pavesti kuponų išmokėjimą mūsų konsulatams Amerikoje, kas būtų kiek sunku dėl jų mažų etatų.
2) Arba vienam kuriam konsulatui, davus atitinkamą žmogų, kuris rūpintųsi tuo reikalu.
3) Arba pavesdus tą reikalą Atstovybei Vašingtone, papildžius jos etatus vienu žmogumi, atae.

Aš linkčiau prie trečio sumanymo. Tuomet išnyktų visiškai komercinis pobūdis kuponų įkeitime, o Atstovybė, būdama, pasakysim, valstybiniai politinė organizacija, daugiau, gal, sutrauktų kuponų dovanai. Be to, galima būtų pradėti koks vajas paskolos bonams sutraukti kokiam nors gyvam Lietuvos reikalui. Tas klausimas reikalingas dar gero apsvaistymo.

Ar šiaip, ar taip Ministerija nusistatys, prašau kuo greičiausiai pranešti apie savo nusistatymą Atstovybei, nes kitaip gali būti sunkenybių ir nemalonumų“.

Lietuvos vyriausybė priėmė K. Bizausko pasiūlymą, ir finansų ministro pareidymu, užsienio reikalų ministrui pritarus, Lietuvos Laisvės Paskolos „prinokusių“ kuponų apmokėjimas ir visi kiti, su ta paskola susiję, reikalai nuo 1924 m. liepos 1 d. buvo tvarkomi Atstovybės.

Lietuvos Laisvės Paskolos bonų klausimas vėl iškilo kitais metais, kuomet Lietuvos vyriausybė nutarė tirti sąlygas gauti naujų kreditų JAV-ėse ir pavadė K. Bizauskiui iširti paskolos gavimo galimybes. Ryšium su tuo, 1925 m. sausio 21 d. K. Bizauskas rašė užs. reik. ministrui V. Čarneckui:

„Lietuvos Laisvės Paskolos bonų klausimas pasidarė labiau ir labiau komplikotas.“

Kuomet buvo tam tikroje sferoje iškeltas klausimas dėl paskolos Lietuvai, tai gavau žinių, kad Wall Street

buvo gaudę, kad Lietuvos Laisvės Paskolos bonai parduodami 5-15% nominalinės vertės. Toji padėtis pasidarė ne vien nepakenčiama, bet ir pavojinga mūsų kreditui Amerikoje.

Tą padėtį aiškinu šitaip:

1. Kuomet buvo paskola keliama, tai buvo manoma, kad tai bus susiję su šeimyniška paskola, t.y., neišeis į rinką ir tepasiliks lietuvių tarpe.
2. Toji paskola nebuvo registruota, nebuvo išleista rinkon. Tad jei kas nors nori gauti apie ją žinių, arba nori bonų parduoti, tai neranda galimybes tautai padaryti, nes nėra kas finansų rinkoje galėtų ką nors tikrai pasakyti. Reiškia, faktiškai nėra tiems bonams kainos ir pasilieka liuosas kelias spekuliacijai, gaudams ir, kaip išvada, mūsų kreditingumo slopinimas.

Iš tos padėties reikia ieškoti išeities.

Numatau tris kelius: a) registruoti rinkoje, b) sudarant bendrą paskolą leisti ją mainyti naujais bonais ir c) įsteigti sinking fund bonų padėties nepamainius.

Dėl a. Įregistruoti Lietuvos Laisvės Paskolos bonus ir paleisti juos rinkon, tai reikią paskirti finansinį mūsų valstybės agentą, už tą darbą jam mokėti. Bet tuo atveju mūsų bonai privalėtų turėti sinking fund, nes kitaip jų vertė bus žema. Bet ir su sinking fund'u gali išeiti visaip, nes bankiniai namai, nedalyvavę paskolos sukėlime, ergo neturėję iš jos pelno, vis tiek nevengs spekuliacijos. Tačiau šitas klausimas rimtai svarstytinas. Ilustracijai noriu pažymėti, kad lenkų paskolos vertė yra 75% nominalinės kainos, nors jų finansiniu agentu yra didžiausias New Yorko bankas, National City Bank of New York.

(Bus daugiau)



Prisimenant šaunų „Draugo“ banketą ir dar šaunesnę Standard Federal banko Čikagoje paramą mūsų dienraščio (iš kairės) Banko prezidentas David H. Mackiewicz įteikia dienraščio vajuos pirm. Vaciului Momkui čeki.

Nuotr. Jono Tamulaičio

ENCIKLIKA „VERITATIS SPLENDOR“

LADAS TULABA

„L'Osservatore Romano“ 1993 m. spalio 5 d. laidoje oficialiai paskelbė naują — dešimtą — popiežiaus Jono Pauliaus II encikliką, tituluojamą „Veritatis Splendor“.

Apie šią encikliką jau kuris laikas buvo kalbama pasaulinėje spaudoje. Jos buvo ilgai laukta: iš vienos pusės su viltimi, iš kitos — su baime. Jos paruošimas tęsėsi beveik 6 metus. Buvo atsiųsti visiškai nauji teologai, nes norėta, kad krikščioniškos moralės klausimai būtų galimai pilniau ir aiškiau pristatomi kaip oficiali Bažnyčios doktrina. Enciklika pirmiausia skirta vyskupams ir teologams, kad teologai ją teisingai suprastų ir mokyti, o vyskupai atidžiai prižiūrėtų, kad teologų mokymas bei aiškinimas nenukryptų nuo oficialaus Bažnyčios mokymo. Žinoma, enciklika bus lobynas — gairės visiems tikintiesiems išganymo kelyje.

Enc. „Veritatis Splendor“ pradžioje buvo numatyta žymiai platesnio turinio, bet ruošiant sutrumpinta. Dabar be įvado (11 ps.) apima 176 puslapius. Susideda iš trijų skyrių. Kiekvienas skyrius antraštėje turi citatą iš Šv. Rašto.

Pirmasis skyrius pradeda citatą iš Mato evangelijos: „Jaučiuosi klausia Kristų: „Mokytoja, ką turi daryti, kad laimėčiau amžiną gyvenimą?“ (Mt 19, 16). Šiame skyriuje yra paduodama bazė, ant kurios pastatyta ir yra gvildinama visa enciklika.

Antras skyrius turi citatą iš laiško Romėnams: „Nesiderinkite prie šio pasaulio dvasios“ (Rom. 12, 2). Šiame skyriuje nurodomos ir atmetamos įvairios klaidos apie krikščionišką moralę. Nurodomos ir pabrėžiamos moralės skirti, kas yra gera ir kas bloga. Atmetamas subjektyvus kriterijus vertinti bei atpažinti gerį ir blogį. Pabrėžiama, jog laisvė spęsti turi remtis tiesa.

Trečiasis skyrius turi antraštę: „Kad Kristus kryžius nebūtų veltui“ (1 Kor 1, 17). Pabrėžiamas moralinio gėrio būtinumas Bažnyčios ir pasaulio gyvenime.

Pradžioje pabrėžiama, kad kelias į išganymą yra Tiesa, kuri spindi Dievo kūrinijoje, o ypač žmoguje, sutvertame pagal Dievo paveikslą ir panašumą. Tiesa reikia atpažinti ir ginti. Bet kaip?

Katalikų Bažnyčia turi ir skelbia tiesos principus, kurie yra nekintami laiko tėkmėje. Bažnyčia mato, kad pasaulio dvasia veržiasi ir bando atpalai-

duoti individualinę laisvę nuo jos tikro pagrindo — tiesos. Atmetimas kai kurių teigimų, esą Bažnyčia gali tik nurodyti vertybes, bet žmonės gali laisvai rinktis, ką jie nori, kas jiems pravartu.

Bažnyčios vienybė yra pažeidžiama, kai krikščionys atmeta ar iškreipia tikėjimo tiesas, bet taipgi, kai atsisako priimti ir vykdyti Evangelijos nurodymus bei įsakymus moralinius reikalavimus. Tikėjimo tiesa yra viena, ir ją reikia klusniai priimti. Teologai yra įpareigoti pristatyti Bažnyčios mokymą, paisant laiko sąlygų, bet taipgi Bažnyčios oficialaus mokymo.

O dėl laisvės pabrėžiama, jog atsiranda tiek iškylančių laisvę, jog ją laiko tartum pačia vertybių versme. Šieji yra iš tų, kurie neigia antgamtę ir iš tikrųjų yra ateistai. Šiems individualinė sąžinė yra aukščiausia moralinė norma, kuri nusprendžia, kas gera ir kas bloga. Enciklika atmeta, kaip tikrą pasimetimą, tokią pažiūrą ir pabrėžia, jog prigimties moralinis įstatymas, pagal Šv. Raštą ir nuolatinį Bažnyčios mokymą, yra iš Dievo, galioja visada ir visiems.

Taip pat primenama, kad žemiškuose reikaluose bei jų tvarkyme yra pripažįstama, kaip individams, taip ir bendruomenėms, autonomija, bet prigimties moralinis įstatymas, kuris ateina iš Dievo, ribose.

Žmogus privalo rinktis gerį ir atmeti blogį, remiantis sveiku protu ir Dievo duotais įsakymais. Tiesa, žmogus turi paisyti sąžinės balso, kuris yra Dievo šnibždėjimas. Bet jokių būdų negalima sąžinę laikyti tiesos ir vertybių versme.

Pabrėžiamas būtinumas respektuoti žmogaus asmenybės kilnumą kūno ir sielos višioje vienybėje. Jeigu būtų priimama absoliuti laisvė, to pasekmė būtų, kad kūnas taptų vien grynas objektas be jokios moralinės vertės. Todėl atmetama nuomonė bei bandymas nurodyti biologinius įstatymus ir jais remtis, kai iš tikrųjų reikalas eina apie moralinius dėsnius. Štai kodėl yra nepriimtinos bei smerktinos įvairios gimdymų vengimo priemonės, sterilizacija, autoerotizmas (masturbacija), priešvaidinis santykiavimas, homoseksualizmas, dirbtinis apvaisinimas. Yra vidinis blogis bet koks kėsintis į gyvybę: žmogžudystė, genocidas, abortas, eutanazija, kankinimas, sužalojimas, neteisėti įkalinimai, prostitucija, o taip pat verstis dirbti darbininkus neįmogiškose sąlygose. Iš kitos pusės, nepai-

sant, kad gyvybė yra aukščiausia Dievo dovana, yra atveju, kada leistina ir net būtina aukoti gyvybę dėl meilės Dievui ar artimui, ar liudijant tiesą. Krikščioniui kankinystė yra nelygstama garbė.

Dėl nuodėmės, primenama, kad yra vadinamų teologų, kurie drįsta teigti, jog mirtiną nuodėmę yra tegalima tik, kai neigiama ar atsisakoma pripažinti Dievą. Taip tačiau nėra. Mirtina nuodėmė yra, kaip teigė Tridento Visuotinis susirinkimas, kai pilnai sąmoningas žmogus prasižengia svarbiu dalyku (in materia gravi).

Pasisakoma taip pat dėl socialinio ir politinio gyvenimo. Pabrėžiama, jog žmonės teisėtai reaguoją prieš socialines neteises ir politinį nedoroingumą. Iš čia kyla vadovaujančių žmonių vidinio atsinaujinimo reikalas. Yra pavojus, kad iškryps demokratija nenuvestų į naujus totalitarizmus.

Apie medžiaginį gyvenimą pabrėžiama, jog reikia neprisiimti ir nepervertinti žemiškų gėrybių. Pabrėžiama prievolė nedaryti neteisybės, neskrįsti nei asmenų, nei institucijų — privačių ar valstybinių. Žodžiu, reikia atiduoti kas Dievui, kas žmonių žmonėms.

Baigiant pabrėžiama, jog Dievas reikalauja klusnumo ir ištikimybės, bet yra geras Tėvas. Jis žino žmogaus silpnumus ir yra pasirengęs atleisti prasižengimus. Bažnyčia savo ruožtu, kaip gera Motina, ateina nuodėmingam žmogui į pagalbą, kad grąžintų į tikrąjį kelią ir padėtų jui eiti. Bet žmogus negali apeliuoti į savo silpnumą, kad pateisintų savo nedorą gyvenimą. Dievas atleidžia nusidėjėliui, bet įsako: „Eik ir daugiau nenusidėk!“

Enciklika „Veritatis Splendor“ šviečia kelią silpnam žmogui į išganymą. Nurodomi reikalavimai išvengti klaidų, kurios sklinda pasaulje nudien, ir dėl kurių kalti yra ir kai kurie teologai — klaidingieji pranašai. Bažnyčios mokslas apie krikščionišką moralę yra tiksliai ir aiškiai nusakytas. Ar visi teologai jį pasisavins ir ištikimai dėstys? Vyskupų pareiga bus budėti ir reikalauti, kad tie, kurie yra pašaukti



LKR Šalpos stipendininkės Pranciškonų universitete. Iš kairės: ses. Ramunė Murauskaitė, Elona Gubavičiūtė ir ses. Dalia Verbylaitė.

KATECHIZACIJOS STUDENTES

Lietuvių Katalikų Religinė Šalpa suteikė stipendijas apytikriai 12,000 dol. sumą padengti vieno semestro studijas Pranciškonų universitete (Steubenville, OH) trim studentėms iš Lietuvos: ses. Ramunė Murauskaitė, ses. Dalia Verbylaitė ir Elona Gubavičiūtė. Studentės, kurios jau visus metus studijavo katechizaciją Notre Dame Institute (Arlington, VA), leidžia rudens semestrą Pranciškonų universitete, tęsdamos anglų kalbos bei teologijos studijas. Notre Dame Institutas davė studentėms stipendijas katechizacijos diplomams įsigyti, o pragyvenimo išlaidas Virginijoje padengė JAV Vyskupų Konferencijos fondas Katalikų Bažnyčiai Rytų Europoje remti. Studentės išrinktos bei finansinės sąlygos jų studijoms sudarytos, Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo seselės tarpininkaujant.

Nutarta, kad būtų studentėms naudinga praleisti nors semestrą Pranciškonų universitete, pasitobulinti anglų kalbą bei patirti šios nepaprastai gyvos krikščioniškos bendruo-

menės veikimą. Šis universitetas, kuris pasižymi savo katalikišku akademiniu mokslu, taip pat labai palankiai nusiteikęs Lietuvos atžvilgiu ir stengiasi, pagal galimybes, padėti Katalikų Bažnyčiai Rytų Europoje. Šiuo atveju universiteto administracija sutiko visas tris studentes priimti, išskyrė vietas bendrabutyje bei davė nuolaidą abiem vienuolėms. Baigusios šio semestro studijas, studentės grįžta į Notre Dame Institutą, kur pavašarį įsigis diplomus, o po to sugrįš į Kauną.

Visos studentės Lietuvoje aktyviai prisidėjo prie Bažnyčios atsinaujinimo ir katalikiško švietimo darbų. Elona Gubavičiūtė, iš profesijos inžinierė, rimtai domėjosi švietimo klausimais ir ieškojo būdų pakelti lietuvių tikėjimo bei krikščioniško auklėjimo lygį. Ses. Dalia Verbylaitė, priklausanti Eucharistinio Jėzaus seserų vienuolijai, buvo muzikos mokytoja atsikūrusioje Jėzuitų gimnazijoje. Ses. Ramunė Murauskaitė, tos pačios eucharistiečių vienuolijos narė, buvo antrų metų teologijos studentė Kauno Vytauto Didžiojo universitete.

Šių trijų stipendijų mėcenatai: Oak Tree Philanthropic Foundation ir Kanados Lietuvių Katalikų centras.

(LKRŠ)

CLASSIFIED GUIDE

FOR RENT

APTS FOR RENT
2½ rm, 1 bdrm, 2nd fl. tenant pays heat, \$280 per month + security, 45th & CALIFORNIA (312) 434-5201.
3½ rms, 1 bdrm very clean bldg. owner heated, \$380, per month + security, 62nd & SPAULDING (312) 434-5201.
5½ rms., 3 bdrms, 1st fl, \$590 per month + \$880 security, owner heated, coin laundry, 57th & St. Louis, (312) 434-5201.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėti už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.
FRANK ZAPOLIS
3208 ½ West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS.

ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

LAIKO PAGRĖBSTAI

Vladas Kulbokas
Atsiminimai

Kritikos apžvalgų knyga ir recenzijos: Alksnėnų Madona; kankinys kun. J. Dabrila; suvalkiečių ūkis — sodyba, darbai, darbininkai, valgiai; šeimos istorija — studijos, mokytojavimas Plungėje, Pasvaly, Vilniuje; gyvenimas Austrijoje, Vokietijoje, Amerikoje; darbas Lietuvių Enciklopedijoje. Knygos kainą 8 dol. Illinois gyventojams Tax 0.70 ct. Persiuntimo išlaidos: USA - 2.50 dol., Canada — 3.50 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629

BALTIC INFORMATION.

Pagalau — „Baltic Information“ Baltijos valstybių verslo įmonių informacinė knyga jau čia! „Baltic Information“ — geriausias informacijos šaltinis — verslininkų ir keliautojų Biblija. Arti 300 puslapių teisinga, naujausia informacija apima Lietuvą, Latviją, Estiją ir Kaliningrado sritį, paliesdama šiuos punktus:

- Pilnas verslo įmonių sąrašas (kontaktai, tel/fax numeriai)
- Patarnavimai: viešbučiai, restoranai, išnuomojami automobiliai, transportacija, smulkioji prekyba, komunikacija
- Teatrai, muziejai, sportas, įvairios pramogos
- Valdžios įstaigos
- Švietimo įstaigos
- Įvairios žinybos

Jeigu domitės Baltijos kraštais, verslo galimybėmis, arba pageidaujate tikslios informacijos, užsisakykite „Baltic Information“. Knyga kompaktiška, patogiai vartoti keliaujant. \$28 čekį arba pašto perlaidą (money order) išrašykite: „New Horizons Trading Network“ ir siųskite: **Baltic Information, New Horizon Trading Network, 330 McKinley Terrace, Centerport, N.Y. 11721; tel. 800-255-6486.**

Kviečiame verslininkus skelbti „Baltic Information Business Directory“. Informacijai apie reklamų kainas kreipkitės į mūsų įstaigą.

THE BALTIC STATES YEARS OF DEPENDENCE

1940 - 1980

by
ROMUALDAS J. MISIUNAS
and
REIN TAAGEPERA

Chapter I. Introduction: Historical background. Chapter II — The war years: 1940 - 1945. Chapter III — Postwar Stalinism: 1945 - 1953. Chapter IV — The re-emergence or National Cultures: 1954 - 1968. Chapter V — Centralization and Westernization: 1968 - 1980. Chapter VI — The outlook for the 1980's.
University of California Press, Berkeley, Los Angeles, CA. 1983. Printed in Great Britain. 334 pages, hard cover. Knygos kaina 40 dol. Illinois gyventojams Tax 3.50 dol. Persiuntimo išlaidos: USA — 3.50 dol., Canada — 5.00 dol.



Šaltos dienos Vilniuje, bet darbinga konferencija. Soros fondacijos New Yorke atstovė su viena bibliotekos konferencijos iniciatore (dešinėje) Dale Lukiene iš Vašingtono. Nuotr. Ramunės Kubiliūtės

City Center GT-International

PLB IR LIETUVOS KULTŪROS MINISTERIJOS PAVEDIMU OFICIALI KELIONIŲ AGENTŪRA TVARKYTI IR KOORDINUOTI KELIONES Į 1994 DAINŲ ŠVENTĘ LIETUVOJE.

Kviečiame **VISUS** pasinaudoti **SPECIALIAI NUPIGINTOMIS LĖKTUVŲ BILIETŲ KAINOMIS Į DAINŲ ŠVENTĘ!**

SIŪLOME:

Septynių (7), dešimties (10) ir keturiolikos (14) dienų maršrutus po Lietuvą. Keturiolikos (14) ir septyniolikos (17) dienų maršrutai po Pabaltijį. Pavienius ir grupinius maršrutus pagal jūsų pageidavimus. Viešbučių rezervacijos. Plataus pasirinkimo transportas: keleiviniai automobiliai — Cadillac Seville, Cadillac El Dorado, Audi, Ford T-Bird, mini-autobusai (vans) Ford Aerostars, Toyota, Dodge ir Mercedes — Benz autobusas.

Visos mūsų raštinės Lietuvoje yra pasiruošę suteikti jums įvairias turizmo paslaugas. Reikalui esant, galite kreiptis: **VILNIUJE, KAUNE, KLAIPĖDOJE, ŠIAULIUOSE IR PANEVŽYJE.**

Lietuvos Kultūros ministerijos pavedimu, **geriausi bilietai į visus 1994 DAINŲ ŠVENTĖS renginius bus platinami sausio mėnesį tik per mūsų agentūrą.**

Atstovaujame visas akredituotas pasaulio oro linijas. Jums pageidaujant, galime išrašyti lėktuvo bilietus mūsų raštinėje Vilniuje. Apmokėjimas gali būti Amerikoje, arba Lietuvoje. Garantuojame žemiausias kainas ir užtikrintą patarnavimą.

Visais kelionių reikalais — bilietais, atstogomis po visą pasaulį, kelionėmis laivu, traukiniu, lėktuvu — kviečiame kreiptis į mus ir mes maloniai ir profesionaliai aptarnausime visose mūsų raštinėse.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783



City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154

TELEFAX (370) 2-223-149

ATSIŪSTA PAMINĖTI

IDOMI KNYGA

Lietuvos grybai, autoriai J. Mazalaitis, V. Urbonas, išleista „Mokslo“ leidyklos Vilniuje, 1980 m.

Neseniai skaitėme, kad didžiausias pasaulyje gyvūnas yra grybų giminė kažkur Mičigane, JAV, o minimos knygos įvade rašoma: „Grybai labai paplitę gamtoje. Jie neatskiriami miško dangos dalis, jų gausu parke, sode, vandenyje, ypač daug dirvožemyje. Viena grame daro žemės grybų ir jų sportų yra tūkstančiai ar net milijonai. Grybų sporos sklendo padange (aptinkamos net 33 km), aukštyje kėlė nunešamos tūkstančius kilometrų.“

Grybai – tai ne tik mums gerai pažįstami baravykai, raudonviršiai, kablėkai, žaliuokės ar ūmės, bet įvairiausi kempiniai grybai, ardanys medieną. O kiek žalos žemės ūkiui padaro grybų sukeltos rūdys, kūlės, rauplės, miltligės, sunaikindamos milijonus tonų grūdų, vaisių, uogų ir daržovių. Daugelio žmogaus bei gyvulių ligų-mikozų sukėlėjai taip pat yra grybai. Jie griauja namus, ardo tiltus, užtvankas, pūdo šiltnamius ir rūšius, gadina netinkamai laikomus maisto produktus, naikina įvairius pramonės gaminius. Kartais sunaikina brangiausius žmogaus kūrinius – knygas, gražiausias drobes, medines skulptūras, unikalias muziejaus vertybes. Daug rūpestių aviatoriams sukelia grybai, *Cladosporium resinae*, galintis augti bei daugintis aviaciniam benzine ir ant metalinių bako sienelių. Kartais pelėsiniai grybai išauga koncentruotoje acto ir sieros rūgštyje.

Pelėsiai, tiek organinės, tiek neorganinės kilmės, gaminiams bei prietaisams daugiausia kenkia savo metabolizmo produktais, dažniausiai įvairiomis organinėmis rūgštimis. Kai kurie *Neurospora* ir *Aspergillus* genčių grybai yra atsparūs daugumai antiseptinių medžiagų. Norint apsaugoti vertingus ir labai brangius prietaisus, meno kūrinius bei pramonės gaminius nuo pelėjimo, svarbiausia jų nepadengti dažais, kuriuose yra organinės kilmės medžiagų (baltymų, augalinių aliejų, gliucero ir kit.), tinkančių pelėsių mitybai.

Daugelis grybų prisitaiko prie įvairių sąlygų. Laboratoriniais bandymais nustatyta, kad kai kurie mielių štamai nežuva net esant 8,000 atmosferų slėgiui. Įvairios spinduliavimo dozės, dešimtis ar šimtus kartų viršijančios kai kurių šiltakraučių gyvūnų mirtinas dozes, pasirodė neefektyvios, kovojant su itin kenksmingais grybais. Yra grybų, kurių sporos nepražūsta gyvbingumo net keletą dešimtmečių.

Klaidinga būtų manyti, kad grybai tik žalingi. Jų nauda žmogui yra kur kas didesnė už daromą žalą, kuri dargi neretai būna dėl patių žmonių neapdairumo.

Nemaža grybų plačiai vartojama maistui. Augalinės bei gyvulinės kilmės medžiagos ir jų liekanos ardanys grybai pagausina dirvožemyje augalams reikalingų maisto medžiagų. Miškas be grybų skurstų ar visai žūtų, nes jie, drauge su bakterijomis ir kai kuriais kitais mikroorganizmais, miško paklotę (lapus, spyglius, šakas, negyvą žolinę dangą), taip pat kelmus, išvirtusius medžius pavertia puria, derlinga dirva. Tokiu būdu grybai ir bakterijos atlieka ne tik sanitaro vaidmenį, bet ir aktyviai dalyvauja medžiagų apykaitoje.

Dirvožemyje gyvenantys grybai „plėšrūnai“ naikina žmo-

gaus priešus – nematomas, smulkias parazitines kirmėles bei kenksmingus vabzdžius.

Šiandieninė maisto pramonė be pelėsių grybų, pavyzdžiui, *Aspergillus flavus*, *A. niger*, *A. oryzae* ir daugybės kitų, neapsieitų sviesto, sūrių, pieno, fermentų, organinių rūgščių, vitaminų gamyboje. Daug mielių *Saccharomyces cerevisiae*, *S. ellipsoideus* ir kitos rūšies) sunaudojama kepyklose, vyno, konjako, degtinės, alaus ir kitų alkoholinių bei nealkoholinių gėrimų gamybose. O kiek tonų pašarinių mielių, kurių gausu baltymų, vitaminų, suvartojama žemės ūkyje! Iš pelėsių grybų (*Penicillium notatum*, *P. chrysogenum*, *P. crustosum*) pagamintas antibiotikas penicilinas milijonams išgelbėjo gyvybę.

Dabar iš valgomųjų bei nuodingųjų grybų yra išskirta ke- liolika medžiagų (agrocibinas, klotocibinas, atramentinas, in- lominas, muskurutinas), kurios turi antibiotinių ir gydomųjų savybių. Šiomis medžiagomis bandoma gydyti sklerozę, anginą, cholera, nervines bei vi- dinės sekrecijos liaukų ir ki- tokias ligas.

Iš grybų išskirta ir ištirta daugiau kaip 40 fermentų, iš kurių apie dešimt plačiai nau- dojama įvairiose medicinos, maisto ir lengvosios pramonės šakose. Ypač svarbus fermentas rusulinas, išskirtas iš ūmėdžių, plačiai naudojamas sūrių gamy- boje. Mokslineiškai daug dirba, kad kuo daugiau grybų būtų galima panaudoti ir Lietuvos ūkyje.

Grybai labai skiriasi dydžiu (nuo smulkiųjų organizmų, žiūrimum tik pro mikroskopą, iki 1 m skersmens ir sveriančių 10-15 kg), forma, spalva ir gyve- nimo būdu. Iš viso jų yra iki 100,000 rūšių. Grybų kilmė bei jų gyvenimo būdas ilgai žmogui buvo nežinomi, net paslaptingi.

Keisti organizmai – be šaknų ir stiebo, be lapų, nežydi, vadinas, nesubrandina ir sėklų. Tik XVIII amžiuje išaiškinta grybų kilmė ir nustatyta, kad jie dauginasi sporomis. O dėl grybų sistematikos pasaulyje ginčai tebevyksta ir dabar. Vieni specialistai juos priskiria prie augalų, kiti – prie gyvūnų, o treči išskiria į tarpinę grupę tarp augalijos ir gyvūnijos.

Pagal heterotrofinį mitybos būdą ir gniužulinę organizmų sandarą, grybai sudaro tam tikrą augalijos tipą, o ju- dančiomis zoosporomis, gliko- genu, baltymų sudėtimi ir kie- kiui, chitinu, labai tipingu vab- džių klasei, ir kai kuriais kitais požymiais jie artimi gyvūnijai pasauliui. Graikiškai – *mykes* – grybas, *logos* – mokslas. Dabar mikrobiologijos mokslas skir- tomas į daugelį šakų: miško, dirvožemio, vandens, pramo-

ninę, veterinarinę, techninę, medicininę, komunalinę ir kt. Pagal sandarą, kartais ir pagal vaisiakūnių didumą grybai skirstomi į žemesniuosius ir aukštesniuosius.

Knygoje „Lietuvos grybai“ aprašomi tėvynėje paplitę aukš- tesnieji grybai. Tai pagrindiniai valgomieji, nuodingieji ir medieną gadinantys aukšliagry- biai ir papėdėgrybių klasių gry- bai. Aprašoma 431 rūšis ir pateikiami daugumo spalvoti originalūs piešiniai. (Šiuo metu Lietuvos Mokslo Akademijos botanikos instituto herbaras yra apie 1500 rūšių aukštesniųjų papėdėgrybių ir aukšliagrybių). Pateikiama teorinių žinių apie grybų sandarą, jų gyvenimo būdą, mitybą, dauginimąsi, apie valgomųjų grybų mitybinę vertę, jų resursus, apsaugą ir grybingiausias vietas Lietuvoje. Skaitytas susipažins su grybų anomalijomis bei kirmijimu, mikorizės reiškiniu ir kitais klausimais. Svarbiausias autorių tikslas – kuo daugiau aprašyti Lietuvoje paplitusius ir praktiniu požiūriu naudingus aukšliagrybius ir papėdėgrybius.

Šį leidinį paruošė Lietuvos Mokslo Akademijos Botanikos moksliniai bendradarbiai: Vin- centas Urbonas, Grybų sandara ir gyvenimo būdas, Grybų dauginimasis, Grybų mityba, Kaip greitai grybai auga, Ra- ganų ratilai, Grybų anomalijos ir prisitaikymas, Grybų augi- nimasis dirbtiniu būdu, Valgo- mųjų grybų ištekliai, jų apsauga ir grybingiausias vietas Lietu- voje, Grybų augimo sezonai, Keletas patarimų grybtau- tojams, Grybų mitybinė vertė, o iš specialiosios dalies agarikičių eilės grybus nuo 126 iki 403. J. Mazalaitis šie skyriai: Grybų kenkėjai, Nu- dingieji grybai, Grybų gydomo- sios medžiagos, Grybų herbaras ir jo saugojimas, Kepurėtojų grybų augintojai Lietuvoje, Grybų sistematika, o iš specialiosios dalies – grybus nuo 1 iki 125 ir nuo 404 iki 431. Alsa

NAUJA A. NORIMO KNYGA

Štai rankose Andriaus No- rimo knyga „Grožio akivaiz- doje“, – o tai rašytojo Andriaus Mirono slapyvardis, seniai jau nebe slaptas, turint galvoje jo išleistą gausių knygų skaičių. Pirmoji pasirodė 1938 metais, „Birutės turtai“, tai romanas, paskui randame daugybę apysakų, novelių, iš kurių net devynios premijuotos kon- kursuose ir daug spausdinta „Draugo“ atkarpose, „Dirvos“, Šaulių sąjungos, Pensininkų klubo ir kituose leidiniuose. Idomus ir šios knygos turinio paskirstymas į dvi dalis: Žymūnų pėdsakai ir Nutiki- mai, kuriose yra ir novelės, ir apybraižos patioje pradžioje sutinkame mūsų garsaus tap- tojo – kompozatoriaus M. K. Čiurlionio gyvenimo apybraižų

ir ta tema net novelių. Vėliau temos plečiamos, pereinant tiek į turtuolių, tiek į eilinių lietu- vių gyvenimus ir jų sutinkamas problemas.

Dabar keletas žodžių apie tematiką: daugelyje nardoma praeities miglose, bet ir norima, kad dabar tos praeities neuž- mirštume. Čia krinta į akis nesibaigę pokalbiai su savimi, išvados, o žodžiai byra, kaip iš maišo, tarsi ieškant išeities taško. Man viena įdomiausių buvo apybraiža „Genijaus galerija“, kur Vytauto Didžiojo muziejuje vienas pagrindinių knygoje aprašomų asmenų, ne- va tai asmeniškai pažinęs Čiurlionį, kalbasi su žmona apie šį, visų pripažintą tapytoją, rašiusį ir muziką, bet apsi- sprendusį būti dailininku.

Vėliau knygoje vis paliečiama lietuvių politinė galvosena, aprašant susidūrimus ir su ko-

munistinių pažiūrų lietuviams, ir apie prieš juos kovojančius – tiek senais, tiek naujesniais laikais. Labai gausu smulkiai aprašomų lytinio potraukių scenų, autoriui su pasigardžia- vimu vis iškeliant moters kūno patrauklumą, – lyg tai būtų skaitytojų naujiena. Man, mėgstantčiai trumpas nove- liukes, geriausiai patiko „Berly- no epizodas“ apie dukters at- radimą.

R. K. Vidžiūnienė

PAŠTO ŽENKLAI SU POPIEŽIUM

Papiežius Jonas Paulius II Lietuvoje lankėsi rugsėjo 4-8 d., sustodamas Vilniuje, Kaune, Kryžių kalne prie Šiaulių ir Šiluvoje. Lietuvos paštas ta pro- ga išleido keturis ženklus ir antspaudus pagal lankytas vietoves.

A.†A.

Prof. dr. VYTAUTUI VARDŽIUI

mirus, jo motiną KAROLINĄ ŽVIRZDIENĘ, žmoną NIJOLĘ, dukras ir sūnus bei jų šeimas ir visus ar- timuosius nuoširdžiai užjaučia

Ateitininkų Federacija

A.†A.

Dr. prof. VYTAUTUI VARDŽIUI

aktyviam Lietuvų Fronto bičiuliui, buvusiam „I Lais- vę“ žurnalo redaktoriui, per anksti apleidusį pasaulį, giliai ir nuoširdžiai užuojautą brangiai žmonai NI- JOLEI, vaikams, anūkams ir visiems giminėms bei artimiesiems reiškia

Lietuvių Fronto Bičiulių Taryba

Mielai Motinai

A.†A.

STASEI VYČIENEI

mirus, reiškiamė nuoširdžią užuojautą dukroms – IRENAI KAZLAUSKIENEI, DANAI NAUJOKAI- TIENEI, NIJOLEI PETAJAI, sūnams – RIMANTUI ir ARYDYUI bei jų šeimoms.

J. Ambrizas
J. A. Kižiai
M. Kvedaras
V. A. Naudžiai
K. Račiūnas
V. R. Sinkai

PRISIMINKIME MIRUSIUS

Vėlinės – XI.2 d.

Vėlinės yra jautri ir gyva proga sustoti ties mirusiųjų pasauliu.

Vėlinės yra didžioji rimties šventė, kurioje katalikai organizuota malda nukrypsta į tuos, kurie iš šio pasaulio atsikyrę, nebegali sau padėti.

Marijonų koplyčioje (prie „Draugo“), pradedant Vėlinių dieną, per 8 dienas, bus atnaujami šv. Mišios ir vakarais giedami gedulingi mišparai už bendradarbius, geradarius ir visus mūsų maldom pavadamus mirusiuosius.

Kviečiame visus įsijungti į šias ypatingas pamaldas. Savo brangių mirusiųjų vardus siųskite:

Marian Fathers, 6336 So. Kilbourn Ave., Chicago, IL 60629

Šia proga prašau prisiminti šių man brangių mirusiųjų sielas:

Mano vardas ir pavardė

Adresas

Priedu auką bendr. šv. Mišioms \$

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1993 m. spalio mėn. 28 d.

5

PADĖKA

Per skausmus į garbę

A.†A.

ANTANAS VIRKUTIS

Po skaudžių pergyvenimų ir ilgos, sunkios ligos, 1993 m. spalio 8 d. Dievulis pasišaukė Antaną Virkutį.

Nuoširdi padėka lankiusiems ligonį: klebonui Matthew Brophy, dr. Petriui Kisieliui ir jo gail. seselei bei poniai Irenai Šerelienei.

Ačiū kun. Joachim Studwell už maldas velionio mirties momentu, už suraminimą, patarimus.

Ačiū klebonui Matthew Brophy už maldas laidojimo namuose, už jaukias ir išpūdingas pamaldas šv. Antano parapijos bažnyčioje, už gedulingas šv. Mišias ir pamokslą. Kartu dėkoju kun. Joachim Studwell, vargonininkei Mary Helen Kutz ir visiems dalyvavusiems.

Ypatinga padėka Cicero „Klaipėda“ kuopos jūr šauliams,ėjusiems garbės sargyba, ponui J. Mikuliui už atsisveikinimą koplyčioje, karsto nešėjams ir visiems dalyvavusiems atsisveikinime bei šv. Mišiose.

Nepajėgdama visiems asmeniškai padėkoti, noriu per spaudą pareikšti nuoširdžiausią padėką visiems, kurie kokiū nors būdu prisiminėte a.a. Antaną.

Visiems dėkinga liūdinti žmona Salomėja.

A.†A.

KAZIMIERAS POCIUS

Ivaizdžiai veikęs visuomeniniame darbe, ypatingu pasiaukojimu labdaroje, iškilioje Balso veikloje, iškeliavo Amžinybėn.

Skaudžios netekties valandose nuoširdžiai užjaučiame žmoną ELENA, sūnų KESTUTĮ ir jo šeimą, giminės.

K. ir M. Ambrozaičiai
Rūta Arbienė
P. ir O. Anka
Eug. ir D. Bartkai
G. ir V. Balukai
Julija Bubiniene
J. ir A. Daugvilai
J. ir A. Dagiai
Jadvyga Dambrauskienė
L. ir R. Dambrauskai
J. ir Z. Galiniai
S. ir J. Gruenwaldai
V. ir Ir. Jonynai
Stasys Jokubauskas
J. ir N. Jurksaičiai
Pr. ir D. Jarai
J. ir V. Jurkūnai
V. ir I. Kasniūnai
J. ir O. Kavaliūnai
Zota Mickevičienė
Jonas Lukas
Alfonas Mykolėnas
Leonas Nekus
J. ir D. Noreikai
Henrikas Novickas
V. ir J. Pesekai
J. ir Pr. Pakalkai
Kazimieras Račiūnas
P. ir M. Ruliai
Ona Stephens
Kl. ir A. Stravinskai
J. ir N. Vazneliai

Beverly Shores, Ind.

Sunkiai apsakomą skausmą išgyvendami

A.†A.

Dr. prof. VYTAUTUI VARDŽIUI

mirus, šioje liūdnoje žmogaus lemties valandoje, reiškiamė giliausią užuojautą velionio žmonai NI- JOLEI, dukroms – INAI, ELZYTEI, su šeimomis ir RŪTAI, sūnams – VYTAUTUI ir LINUI, velionio motinėlei KAROLINAI ŽVIRZDIENEI ir visiems artimiesiems.

Čikagos Ateitininkai Sendraugiai

A.†A.

Prof. VYTAUTUI VARDŽIUI

iškeliavus į Amžinąją Tėvynę, žmoną NIJOLĘ ir visą jos šeimą giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

Janina ir Raimundas Matulioniai
Palionių šeima:
Gailutė ir Tadas
Tomas
Daiva ir
Lina su Andrew

Kalėdos artėja!

SUTEIKITE DŽIAUGSMO GIMINĖMS LIETUVOJE

☒ AIR CARGO
☒ SIUNTINIAI LAIVU
☒ DOLERIŲ PERSIUNTIMAS

SIUNTINIAI PRISTATOMI BE MUITŲ

atlanta IE, Inc.

2719 West 71st Street, Chicago, IL, 60629
tel. (312) 434-2121 ; 1-800-775-SEND

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Marija Remienė, atsiliep-dama į kvietimą padauginti „Draugo“ prenumeratorių skaičių, užsakant dienraštį Lietuvos skaitykloms, organizacijoms, mokykloms ir kitoms didesnėms grupėms skaitytojų, atsiuntė 100 dol. prenumeratos mokesčių ir laiškų, kuriame rašo: „Man patiko „Popierinio tilto“ idėja – užprenumeruoti „Draugą“ į Lietuvą. Siunčiu 100 dol., malonėkite siųsti dienraštį į Kauno CARITAS skaityklą, kur daug tautiečių galės jį skaityti, sužinoti apie išeiviją ir praplėsti savo akiratį puikiais „Draugo“ vedamaisiais bei kitais straipsniais“. Nuosirdžiai dėkojame M. Remienei ir tikimės, kad daugiau skaitytojų paseks jos pavyzdžiu.

Čikagos Venezuelos Lietuvių draugijos šv. Mišios už mirusius narius bus aukojamos Jėzuitų koplyčioje (5600 S. Claremont Ave.) lapkričio 7 d., 11:15 val. ryte. Po Mišių, 12:30 val. vyks visuotinis draugijos narių susirinkimas Šaulių namuose (2417 W. 43rd St.). Kviečiame visus narius ir prijauniančius dalyvauti.

Zarasikių klubo Čikagoje pusmetinis narių susirinkimas bus lapkričio 6 d., šeštadienį, 12 val. Šaulių namuose. Susirinkime bus svarstomas spaudai, radijo programoms aukų paskyrimas ir kitoki veiklos reikalai. Kviečiame dalyvauti.

Brighton Parko Moterų klubo narių susirinkimas įvyks ketvirtadienį, lapkričio 4 d., 1 val. po pietų Kojak salėje (4500 S. Talman). Narės prašomos dalyvauti. Bus valdybos rinkimai 1994 metams, o po susirinkimo – vaisės.

Mokytoja Milda Šatienė šeštadienį, spalio 30 d., 12 val. Pedagoginiame Lituanistikos institute kalbės apie Vėlines. Visi, o ypač būvę studentai, kviečiami atsilankyti į paskaitą.

Lietuvos rytas spalio 19 d. perspausdino iš „Draugo“ ilgą straipsnį (rugėjo 25 d.), kuriame ekonomistas Antanas K. Grina rašo apie lito įvedimo problemas bei kitus ekonomikos reikalus Lietuvoje.

x A. Prudencijos Bičkienės-Jokubauskienės laidotuvių metu buvo daug aukojama šv. Mišioms už jos vėlę. Labai dėkojame už brangias aukas, kurios yra pasiųstos Pranciskonų vienuolynui, Kennebunkport, MA, kur bus atnašaujamos šv. Mišios visą lapkričio mėnesį už a.a. Prudenciją. Vyra ir šeima. (sk)

x TALPINTUVAI per TRANSPAK suveniai kas savaitę. Galime pervesti dolerius per 48 val. Skubiems siuntiniams – AIR CARGO. Muito nėra. Transpak, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road – Tel. (312) 847-7747. (sk)

Auka steigiamam „Draugo“ paramos fondui – yra lietuvių lėšas atiteities kartoms.
Čekius rašyti:
DRAUGAS
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629
Aukos yra nurašomos nuo Federalinio mokesčio.

„Šeimos šiluma – Tautos širdis“ yra šūkis organizuojamo rytmečio šeimoms, Lemont, lapkričio mėn. 7 d. po šv. Mišių vaikams. Kviečia Žiburėlio, Kriauceliūnų vardo vaikų namai ir Montessori auklėtojų sekcija.

Už žuvusius, ginant Lietuvos laisvę, ir Čikagos skyriaus mirusių ramovėnų bus aukojamos šv. Mišios antradienį, lapkričio 2 d., 5 val. vak. Jėzuitų koplyčioje. Kviečiami visuotini, birutininkės ir lietuvių visuomenės pamaldose dalyvauti. Bus apsauga automobilams.

Juozas Kojelis atskrenda iš Kalifornijos dalyvauti Ateities savaitgalio programoje. Jis skaitysi paskaitą „Žvilgsnis į mus pačius, tęsiant dialogą su Lietuva“. Paskaita įvyks 2:15 v. p.p., šeštadienį, lapkričio 6 d. Jaunimo centro Čiurlionio galerijoje.

Jolanta Šakalienė ir **Kęstutis Kalikauskas** yra du iš dešimties „Vaidilutės“ teatro aktorių, kuriuos matysime P. Vaičiūno „Nuodėmingo angelo“ pastatyme šį sekmadienį Jaunimo centre. Po premjeros bus bendravimas su visais aktoriais ir kitais talkininkais Jaunimo centro kavinėje.

Nepamirškime atsukti laikrodžių. Ateinančio šeštadienio, spalio 30 ir 31 d. naktį, prasideda „šviesos taupymo laikas“ ir laikrodžius reikia atsukti viena valanda atgal.

LFK „Lituanica – Lith“ vyrų komanda priešpaskutines rudens rato pirmenybių rungtynes žais sekmadienį, spalio 31 d. Rungtynės prieš stiprią vokiečių „Kickers“ komandą vyks Lietuvių centro aikštėje, Lemonte. Pradžią 2 val. p.p. Gausus savų žiūrovų atsilankymas būtų didelė moralinė paspartis ir paskatinimas mūsų žaidėjams.

x Už a.a. dr. prof. VYTAUTĄ VARDĮ šv. Mišios bus atnašaujamos šeštadienį, spalio 30 d. 10:30 val. ryto šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje. Kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus šiose Mišiose dalyvauti ir prisiminti a.a. prof. Vardį maldoje. Šeima. (sk)

x Kasmetinės 22-sios Lietuvių Fotografijos parodos atidarymas bus šį penktadienį, spalio 29 d. 7 v.v. Čiurlionio galerijoje. Parodos tema – „Draugystė“. Rengia Budrio Lietuvių Foto archyvas. Kviečiame visus atsilankyti. (sk)

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesnauškienei, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773. (sk)

x Pinigai doleriais tiesiai į rankas per Baltia Express pasieks jūsų gavėją per 5 dienas. Teiraukitės apie sumažintą pinigų persiuntimo kainas. Informacijai skambinkite: 1-800-SPARNAI arba 1-800-772-7624, arba pinigus pristatykite adresu 3782 W. 79 St., Chicago, IL 60652. (sk)



Maironio lituanistinės mokyklos Lemonte mokslo metų pirmąjį šeštadienį: vaikai suėjo į klases, o tėvai – į susirinkimą.

Edvardas Šulaitis, kuris bendradarbiauti „Draugo“ dienraštį pradėjo prieš 44 metus, vos tik atvykęs į Čikagą, o vėliau redagavo sporto ir Lietuvos Vyčių skyriaus šiam dienraštyje, spalio 16 d. šeimos narių bei draugų tarpe paminėjo savo 65 metų amžiaus ir 45 metų spaudos darbo sukaktį. Susirinkus apie trisdešimčiai žmonių, buvo palinkėta jam ilgų metų, išsakyta gražių žodžių ateičiai. Kadangi jis taip pat yra veiklus įvairių organizacijų narys (komp. VI. Jakubėno draugijos pirmininkas, „Vaidilutės“ teatro vicepirmininkas, Cicero „Ateities“ sporto klubo vadovas, SLA 65-tos kuopos ir tos organizacijos Jaunimo komisijos pirmininkas), tai buvo palinkėta ir toliau dirbti tose vietose. Jis buvo apjuostas tautine juosta, o svečiai ilgai čia šnekučiavosi, dalinosi išpuoštais. Buvo nemaža svečių ir iš Lietuvos, jų tarpe ir žymus estrados solistas Stasys Povilaitis.

Abudu redaktorai – Kazys Bradūnas ir **Rimvydas Šilbajoris** kalbės literatūrinėje vakaroje Jaunimo centro kavinėje, spalio 29 d., šį penktadienį, supažindinant visuomenę su daugelio žmonių bendrojo darbo rezultatu – išliekančiu veikalu – „Lietuvių egzodo literatūra 1945-1990“. Bus paieškota egzodo kūrybiniam žodžiui vietos visame mūsų literatūros kontekste. Vakaro pradžia 7:30 val. vak.

x „Saulutė“, Lietuvos našlaičių globos būrelis, dėkoja už aukas Lietuvos vaikams: Barbara Palmer \$25, Rasa ir Patrick McCarthy \$50, Tomas Liaugaudas \$10. Ačiū! (sk)

x „Nuodėmingas angelas“ vadinasi P. Vaičiūno melodrama, kuri yra vienas iš įdomiausių šio garsaus rašytojo kūrinių. Šią melodramą bus galima pamatyti „Vaidilutės“ teatro pastatyme, režisuojant vilnietę aktorę I. Leonavičiūtę šį sekmadienį, spalio 31 d. Jaunimo centre. Bilietai iš anksto gaunami Vaznelių prekyboje, 2501 W. 71 St., tel. 312-471-1424. (sk)

x Trūksta Jūsų gyvenime pačių naujausių, necenzūruotų žinių iš Lietuvos? Nuo Milwaukee iki Elgin, nuo Chicago iki South Bend informuoti lietuviai klausosi tik ŽEMĖS L PRODUCTIONS žinių laidų. Jūsų dėmesui – RYTMEČIO EKSPRESAS nuo pirm. iki penkt. 10 v.r. per WNDZ 750 AM. Adresas: RYTMEČIO EKSPRESAS, WNDZ Radio, 5306 W. Lawrence, Chicago, IL 60630. Tel. (312) 286-1616. Nesuspėjote? Jūsų patogumui VAKARINĖS NAUJINIENOS nuo pirm. iki penkt. 6:30 v.v. per WCEV Radio, 5356 W. Belmont, Chicago, IL 60641, IL (312) 777-1450. Visais reklamos reikalais, įskaitant ir mirties pranešimus, kreipkitės į mus tuoj pat po laidų. (sk)

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESO ATSTOVAI

Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjunga teikia jauniems lietuviams galimybę reikštis savųjų tarpe. Jos tikslas – ugdyti ir išlaikyti lietuviškos dvasios jaunimo širdyse.

PLJ kongreso metu vyksta atstovų suvažiavimas (studijų dienos).

Atstovai yra asmuo tarp 18-35 metų amžiaus, kuris atstovauja savo miestui ar kraštui ir turi balsavimo teises. Studijų dienos yra sprendžiami svarbūs PLJ-os organizacijos veiklos klausimai.

VIII PLJ Kongrese planuojama turėti 120 atstovų iš 14 kraštų. JAV 40 atstovų tarpe 7 atstovai bus iš Čikagos.

Susidomėję būti atstovais, prašomi kreiptis į Nidą Bichnevičiūtę, tel. (708) 656-3721.

ŠEIMŲ RYTMETYS

Tarp daugelio pranešimų, reportų, aprašymų apie gyvenimą ir problemas Lietuvoje, malonu išgirsti, kad prisiminta ir mūsų jaunos šeimos. Man, kaip ir visiems liuanistinių mokyklų mokytojams, malonu matyti lietuviškoje veikloje besireiškiančius Kriauceliūnų vardo Montessori mokyklos buvusių auklėtinių pavardes. Žiburėlio studentai dar per jauni reikštis visuomeninėje veikloje, bet tvirtai tikiu, kad už kelių dešimt metų girdėsime ir apie juos.

Amerikos lietuvių Montessori draugai jau 35 metai dirba auklėjimo darbu, pačią jaunąją lietuvišką kartą įaugindami į lietuvišką kultūrą. Lapkričio 7 dieną, po šv. Mišių vaikams Lemonte, visi (sk)

x Jaunimo stovyklai „Dainava“ reikalingas ūkvedys. Pageidaujamas pensininkas su žmona. Dėl darbo, atlyginimo ir gyvenimo sąlygų kreiptis į: Jaunimo stovyklų tarybos pirm. Vyt. Petrulį, tel. 313-525-0294 arba laišku: 30115 Brookview, Livonia, MI 48152. (sk)

x Minint a.a. Janinos Stanislavaitienės, kurios netekome 1987 m. lapkričio 4 d. šešerių metų mirties sukaktį, šv. Mišios už velionės sielą bus aukojamos š.m. spalio mėn. 31 d. 9 val. ryto Tėvų Marijonų koplyčioje. Maloniai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose Mišiose ir kartu su mumis pasimėlti už a.a. Janiną. Kviečia vyra, sūnus, marčios, anūks, anūks. (sk)

x Pasaulio Lietuvių Centras, Lemonte ruošia rudens balių „Oktoberfest“ spalio 30 d., 6:30 v.v. Gros žymus vokiečių orkestras „Paloma“. Bus įvairūs vokiškas maistas ir baras. Vaikučiams žaidimai ir svečias „Barney“. Jaunimas nuo 10-14 m. šoks apatinėje salėje. Bilietai prie įėjimo. Laukiame visų. (sk)

„LIETUVA, LIETUVA, BUS GYVA“ MAIRONIO MOKYKLOJE

Taip sunku buvo išsėdėti mokyklos suoluose, kai dar vasaros saulė kaitino mūsų klasės langus ir viliojo į tebežaliuojančią gamtą. Girdint tuos įvairius gramatikos laikus, mums jie tik šaukė šaukė, kad NE, dar ne LAIKAS pusę brangaus šeštadienio pašvęsti liuanistinei mokyklai...

Gal dabar ir mums malonesnė pasidarė ta mūsų klasė šeštadienio dienotvarkė, kurią suredaguoja direktorė Eglė Novak. Į ją įeina ne tik gramatika, literatūra, istorija bei geografija, bet ir tikyba pas seselę Margaritą, tautiniai šokiai pas mokyt. Lidiją Ringienę ir dainavimas su Rasa Poskočimienę, o po pamokų, kai kurie iš mūsų dar skautuojame ar ateitininkaujame. Per keturias valandas savaitėje mes pasijuntame grynai lietuviškame pasaulyje, nes visas likusias savaitės valandas, išskiriant laiką mūsų šeimos tarpe, praleidžiame apsupti angliškos atmosferos – mokykloje ir angliškas pamokas beruošiant, sporte, su kaimynų vaikais beždžiant. Mums yra nelengva lietuviškai galvoti, kalbėti, rašyti. Jau ir kai kuriems mūsų tėvelių yra lengviau angliškai išsireikšti, o ką kalbėt apie mus!

Bet liuanistinėje mokykloje mes pasijuntame tokiais tvirtais lietuviais – tikrai mumis gali būti amerikiečiai draugai pavydėti. Šias kelias valandėles po Pasaulio lietuvių centro stogo tiek daug pinigų ir

projektų planuojame, pvz., pasirušiame pirmajai Komunijai, repetuojame Šokių ir Dainų šventei, užmezgame ilgametės draugystės su klasės draugais ir draugėmis, vėliau su jais stovyklaujame ir dar ilgai tą draugystę vystysime lietuviškojo veiklo. Dainuojame, šokame, vaidiname Kalėdų eglutės programose, Vasario 16-tosios ir Motinos Dienos minėjimuose. Mes esame tie mokiniai, kurie angliškoje scenoje neturime jokių baimės, nes jau iš mažens su D. Dirvoniene Žiburėlyje dirbome, dainavome ir šokome, o darželyje pas D. Šlenienę, taip drąsiai deklamuodavome eilėraščius, kad skambėjo visas Centras, kai mes, grybai ir snai-gės, pasirodydavome tėveliams.

Kartais gauname progos ką nors tikrai išimtinio patirti – kai spalio 30 ir 31 dieną matysime „Gyvąją Tautodailę“, kurią ruošia Lietuvių Tautodailės Institutas Pasaulio lietuvių centro Dailės muziejaus galerijoje. Čia turėsime progos ne tik matyti demonstruojamą įvairią tautodailę, bet ir patys pamėginsime margučius sukurti, kalėdinius šiaudinius paruošti. Mes šokome „Audėjėlę“, vaizduojančią audimą, o dabar matysime, kaip audėja iš tikrųjų sėdi prie staklių ir audžia. Bus labai įdomu ir mes kviečiame mūsų tėvelius, senelius ir kitus svečius aplankyti šią Gyvąją Tautodailę.

Maironio Lituanistinės Mokyklos Mokiniai

DAROM – RODOM, VEIKIAM – GYVUOJAM

Kiekvienas puošia savo kiemą, vis ką nors nauja jame sugalvodami – akiai pradžiai, savo poreikiams patenkinti ar tik šiaip sava kūryba dviasiu aukščiau kilstelėti.

Kažkokių naujų suskato ieškoti ir Pasaulio lietuvių centras Lemonte, tiksliau – judri ir darbščia moterų būrelis, išimamas į jau anksčiau čia našiai veikiantį kultūrinį renginių komitetą, vadovaujama energingos Bronės Nainienės. Beje, šis komitetas surengia ne tik dvasios peno šventinius vakarus ar popietes, bet ir paruošia vaises dažnai čia apsilankantiems 200-300 dalyvių. Šių pasisavintų moterų triušas atneša Centrai reikalingų lėšų.

Džiugu, kad Lemonto centras ir jame gražiai veikianti Pal. J. Matulio katalikų mįsija su-traukia vis daugiau žmonių. Džiūja džiūgia nemažas skaičius jaunų šeimų su savo prieaugliu. Akivaizdu, kad reikia ieškoti ir įvairesnės veiklos būdų. Uoli visuomenininkė Irena Kriauceliūnienė jau senokai puoselėjo mintį, kad Lemonto centro kultūrinį renginių komiteto veiklą būtina plėsti. Jai subūrus ketletą moterų (ateityje jų tikimasi ir daugiau prisikalbinti), spalio 17 d. buvo suarušta pirmoji, gerai pavykusi, popietė su viešnia rašytoja, „Draugo“ dienraščio redaktore



Knygos „Lietuvių papročiai ir tradicijos išeivijoje“ autorė Danutė Bindokienė su kultūrinės popietės rengėjomis (iš kairės) Irena Kriauceliūnienė ir Bronė Nainienė Pasaulio lietuvių centre spalio 17 d.

Nuotr. Vytauto Jasinevičiaus

Danutė Bindokienė, įdomiai kalbėjusia apie lietuvių liaudies papročius, jau virtusius tradicijomis, kurių stengiamės laikytis ir jas perduoti mūsų jaunesnėjai kartai. Nuo šiol ir bus krepiausias didesnis dėmesys į tos kartos narių pageidavimus pasimokyti, isisavinti visa, kas mums sava, būdinga.

Kitas šio būrelio užmojis – surengti rankdarbių parodą. Ji vyks Lemonto centre esančioje Bočių menėje lapkričio 12, 13 ir 14 d. Sekmingai praėjusi pernyktę paroda paskatino ir vėl kviesti kūrybingas moteris bei vyrus dalyvauti su savo rankdarbiais, suteikiant progą visiems šiais meniškais darbais pasigrožėti. Praėjusių metų parodoje dalyvavo net 55 kūrėjai, o gausūs parodos lankytojai nepagalėjo jiems pagyrimų. Tikimasi, kad šiemet atsiras ir daugiau parodoje dalyvaujančiųjų.

Maloniai kviečiami visos ir visi „auksinių rankų“ savininkai suvesti po 3-4 savo darbo eksponatus į Bočių menę lapkričio 9 d., antradienį, 10 val. ryto ir lapkričio 10 d., trečiadienį, 6 val. vakaro.

Parodos atidarymas bus lapkr. 12 d., 7 val. 30 min. vakaro. Paroda veiks lapkr. 13 d., 9-2 val. popiet ir 5-8 val. vakare; sekmadienį, lapkr. 14 d. Ją bus galima lankyti (ir pasivaikšinti kava) po 9 val. šv. Mišių iki jos uždarymo – 5 val. vakare. Po to ir taip pat pirmadienį, 10 val. ryto, reikia eksponatus atsiimti. Daugiau informacijų teikia Irena Kriauceliūnienė (708-301-8183) ir Sofija Jelionienė (708-971-0847).

Šis renginys bus nemažiau spalvingas kaip ir rudėnėjanti gamta už Bočių menės langų. Vėliau planuojama suruošti ir daugiau įdomių renginių, kad ruduo ir žiema neprailgtų. Kviečiame lankyti!

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. (1-312) 776-8700
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v.r. iki 1 val. d.